

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Instans:	Kommunstyrelsens arbetsutskott
Tid:	onsdagen den 12 juni 2024 kl. 10:00
Plats:	Sammanträdesrum Killeberg

Föredragningslista

Nr	Ärende	Föredragande
1.	Upprop och protokollets justering	
2.	Godkännande av dagordning	
3.	FAV Budgetuppföljning 2024 - Förvaltningen arbete och välfärd	Emma Frostensson, Philip Olsson
4.	BUF Budgetuppföljning 2024 - Barn- och utbildningsförvaltningen	Åsa Hallén Olofsson, Ulrika Winkvist
5.	Lägesbild 2024 med tillhörande åtgärdsplan	Åsa Brorsson
6.	Revisionsrapport - Granskning av ärendeberedningsprocessen	
7.	Budget 2025 och flerårsplan 2026-2027	Johanna Lindhe
8.	Kommunal skattesats för år 2025	Johanna Lindhe

Lotte Melin
ordförande

Amanda Svensson
nämndsekreterare

Arbete och välfärdsförvaltningen
Philip Olsson
0479 - 52 81 61
Controller

Beslutsinstans: Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse Budgetuppföljning april Arbete och välfärdsförvaltningen

Dnr KS 0.4.2 KS-2024-00019

Förslag till beslut

Arbete och välfärdsförvaltningen föreslår Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslå Kommunstyrelsen besluta att:

- Budgetuppföljningen avseende april för Arbete och välfärdsförvaltningen, med ett prognostiserat negativt resultat på – 14 877 tkr, godkänns
- Framtagna åtgärder inom Arbete och välfärdsförvaltningen bedöms som tillräckliga.

Sammanfattning av ärendet

Arbete och välfärdsförvaltningen har sammanställt ekonomisk uppföljning för förvaltningen efter april 2024. Uppföljningen visar en negativ avvikelse mot budget på – 14 877 tkr, trots vidtagna åtgärder. Budgetavvikelsen är främst relaterat till ett ökat behov av placeringar av barn och unga samt ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen har på uppdrag av Kommunstyrelsen tagit fram åtgärder för att minska det ekonomiska budgetunderskottet 2024 enligt beslut 2024-04-22 84§ KS. Följande åtgärder har förvaltningen i dagsläget verkställt och medräknat i prognosen för att arbeta mot en budget i balans:

- Neddragning av arbetsmarknadspolitiska anställningar
- Vakanshållning Familjehuset, uppsökande och förebyggande arbete
- Ej tillsätta vikarie Familjehuset
- Vakanshållning Yrkehögskola
- Vakanshållning Enhetschef
- Vakanshållning SFI
- Ej tillsätta vikarie Kompetensa
- Uppsägning av lägenheter

Förvaltningen ser i nuläget inga ytterligare åtgärder att verkställa.

Barnrättsprövning

Ärendet handlar om förvaltningens övergripande ekonomiska uppföljning och bedöms inte beröra barn.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Budgetuppföljning april Arbete och välfärdsförvaltningen, daterad 2024-05-08

Budgetuppföljning april 2024 Arbete och välfärdsförvaltningen, rapport

Beslutet ska skickas till

Förvaltningschef, Emma Frostensson

Controller, Philip Olsson

Emma Frostensson
Förvaltningschef Arbete och
välfärdsförvaltningen

Philip Olsson
Controller

Uppföljning april 2024

Arbete och välfärd

Innehållsförteckning

UPPFÖLJNING	3
DRIFTREDOVISNING	3
Statistik.....	6
Ekonomiskt bistånd	6
Placeringar.....	6
Arbetsmarknad	7
Vuxenutbildning.....	7

UPPFÖLJNING

DRIFTREDOVISNING

Uppföljning per verksamhetsområde

Belopp i tkr	Budget perioden	Utfall perioden	Avvikelse period	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse helår
Verksamhetsområde						
Förvaltningsledning	2 070	1 256	814	6 807	7 049	-242
Vuxenutbildning	3 998	-711	4 709	12 133	11 961	172
Osby kommun Kompetensa	2 431	2 029	402	7 821	6 731	1 090
Vuxenenhet och Familjehuset	10 248	10 304	-56	31 299	32 720	-1 421
Barn och familj	12 341	15 005	-2 664	37 149	51 625	-14 476
Resultat	31 088	27 883	3 205	95 209	110 086	-14 877

Uppföljning per kostnadslag

Belopp i tkr	Budget perioden	Utfall perioden	Avvikelse period	Budget helår	Prognos helår	Avvikelse helår
Intäkter	4 514	8 902	4 388	13 538	14 586	1 048
Personalkostnader	22 813	21 463	1 350	70 386	67 952	2 434
Lokalkostnader	1 783	1 647	136	5 349	5 178	171
Övriga kostnader	10 863	13 529	-2 666	32 584	51 114	-18 530
Summa kostnader	35 459	36 639	-1 180	108 319	124 244	-15 925
Resultat exkl. kapitalkostnad	30 945	27 737	3 208	94 781	109 658	-14 877
Kapitalkostnader	143	143	0	428	428	0
Resultat inkl kapitalkostnader	31 088	27 880	3 208	95 209	110 086	-14 877

Kommentarer till helårsavvikelser

Budgetuppföljning för april visar på en negativ avvikelse mot budget med - 14 877 tkr. Trots vidtagna åtgärder är detta en försämrad prognos jämfört med mars då den landande på -14 499 tkr. Underskottet är främst relaterat till ett ökat behov av placeringar av barn och unga samt ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Förvaltningsledning

Förvaltningsledningen prognostiserar ett negativt resultat på - 242 tkr. Orsaken till det negativa resultatet beror på lägre intäkter än budgeterat för flyktingmottagande.

Vuxenutbildning

Vuxenutbildningen prognostiserar ett positivt resultat på + 172 tkr. Det prognostiserade positiva resultatet beror på ett icke budgeterat bidrag från arbetsförmedlingen.

Osby kommun Kompetensa

Osby kommun Kompetensa prognostiserar ett positivt resultat på + 1 090 tkr. Avvikelsen beror framförallt på uteblivna personalkostnader avseende arbetsmarknadspolitiska anställningar, sjukskrivning och tjänstledigheter.

Vuxenheten och Familjehuset

Vuxenheten och Familjehuset prognostiserar ett negativt resultat på - 1 421 tkr. Orsaken till det prognostiserade underskottet beror på ökade kostnader för ekonomiskt bistånd samt ökade konsultkostnader på grund av att verksamheten ej lyckats rekrytera nya medarbetare. Utöver detta har verksamheten även prognostiserat med ökade kostnader för placering i skyddat boende på grund av förväntat höjda dygnspriser kopplat till statligt ökade krav på boendena.

Barn och familj

Barn och familj prognostiserar ett negativt resultat på - 14 476 tkr. Det prognostiserade underskottet beror på ökade kostnader för placeringar av barn och unga. Verksamheten för HVB/ SiS placeringar prognostiserar en negativ budgetavvikelse på - 8 498 tkr, verksamheten för familjehemsplaceringar - 1 403 tkr och verksamheten för placeringar hos konsulentstödda familjehem - 2 112 tkr.

Kommentar till periodavvikelse

Skillnaden mellan periodavvikelsen + 3 205 tkr och det prognostiserade resultatet på - 14 877 tkr beror på följande orsaker.

Förvaltningsledning

Periodavvikelse + 814 tkr. Anledningen till den positiva periodavvikelsen och avvikelsen mellan period och prognos beror på följande orsaker. Statsbidrag för införande av den nya socialtjänstlagen och en årlig ersättning från migrationsverket har blivit utbetalt och avser helår. Avvikelsen beror också på att kostnader för köp av huvudverksamhet inte har utgått än.

Vuxenutbildning

Periodavvikelse + 4 709 tkr. Den positiva periodavvikelsen och avvikelsen mellan period och prognos beror på att ett bokfört statsbidrag för vuxenutbildningen på 3 013 tkr ska återbetalas. Resterande del av avvikelsen beror på att ett statsbidrag avseende helår 2024 har erhållits.

Osby kommun Kompetensa

Periodavvikelse + 402 tkr. Den positiva periodavvikelsen beror på att personalkostnader för arbetsmarknadspolitiska anställningar inte har utgått.

Vuxenheten och Familjehuset

Periodavvikelse - 56 tkr. Avvikelsen mellan period och prognos beror på att vuxenheten i större omfattning har erhållit återkrav av utbetalt ekonomiskt bistånd under första delen av året, än vad som prognostiseras resterande del av året. Placeringskostnaderna efterfaktureras vilket även det gör att avvikelsen mellan perioden och prognos blir större eftersom kostnaderna släpar efter en månad.

Barn och familj

Periodavvikelse - 2 664 tkr. Avvikelsen för perioden beror på högre placeringskostnader än budgeterat. Placeringskostnaderna efterfaktureras vilket gör att avvikelsen mellan perioden och prognos blir större eftersom kostnaderna släpar efter en månad. Under april har förvaltningen erhållit information om nya placeringar samtidigt som förvaltningen prognostiserar än fler placeringar under året, vilket även det förklarar avvikelsen mellan period och prognos.

Förslag på åtgärder till avvikelser

Åtgärder inräknade i prognosen

Åtgärd	Ansvarig för genomförande	Åtgärd slutförd	Utfall 2024	Planerad ekonomisk effekt 2024
Arbetsmarknadspolitiska anställningar	Enhetschef	2024-12-31		891
Vakanshållning Familjehuset/ Förebyggande arbete	Enhetschef	2024-12-31		671
Tjänstledigheter Familjehuset	Enhetschef	2024-12-31		292
Vakanshållning av tjänst Yrkeshögskola	Enhetschef	2024-12-31		130
Vakanshållning Enhetschef	Förvaltningschef	2024-09-30		123

Vakanshållning av tjänst SFI	Enhetschef	2024-09-01		118
Tjänstledigheter Kompetensa	Enhetschef	2024-12-31		89
Uppsägning av lägenheter	Enhetschef	2024-07-01		40
Summa				2 354

Åtgärder ej inräknade i prognosen

Åtgärd	Ansvarig för genomförande	Åtgärd slutförd	Utfall 2024	Planerad ekonomisk effekt 2024
Summa				

Avvikelse per verksamhetsområde

Verksamhetsområde	Februari	Mars	April	Maj	Augusti	Septemb er	Oktober	Novemb er
Förvaltningsledning	200	-500	-242					
Vuxenutbildning	25	125	172					
Osby kommun Kompetensa	293	422	1 090					
Vuxenenhet och Familjehuset	-1 297	-2 021	-1 421					
Barn och familj	-8 277	-12 525	-14 476					
Summa	-9 056	-14 499	-14 877					

Kommentar

Förvaltningsledning

Den förbättrade prognosen beror på prognostiserade lägre personalkostnader på grund av vakanshållning av enhetschef och högre intäkter.

Vuxenutbildning

I princip oförändrad prognos.

Osby kommun Kompetensa

Den förbättrade prognosen beror på prognostiserade lägre personalkostnader grund av neddragning av arbetsmarknadspolitiska anställningar.

Vuxenenhet och Familjehuset

Den förbättrade prognosen beror på prognostiserade lägre personalkostnader på grund av vakanshållning av tjänst för förebyggande och uppsökande verksamhet.

Barn och familj

Den försämrade prognosen beror på ökade kostnader för placeringar.

Nyckeltal

Uppföljning personalkostnader

Belopp i tkr	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	d e c	Totalt
Budgeterade personalkostnader 2024	3 995	3 993	3 993	3 993									15 974
Redovisade personalkostnader 2024	3 641	3 558	3 516	3 625									14 340
Avvikelse	354	435	477	368									1 634

Kommentar

Förvaltningen har inom verksamhetsområdena Barn och familj samt Vuxenhet och familjehuset varit tvungna att anlita konsulter för att säkra bemanningen. Vid beaktning av konsultkostnaden minskar den positiva avvikelsen till + 237 tkr. Resterande del av avvikelsen beror främst på att personalkostnader för arbetsmarknadspolitiska anställningar inte har utgått.

Statistik

Ekonomiskt bistånd

Ekonomiskt bistånd, antal hushåll (Socialstyrelsens månadsstatistik)

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
2024	152	154	163	164								
2023	148	109	148	140	136	144	162	164	153	150	144	143
2022	167	126	176	167	163	158	161	158	159	156	151	156

Ekonomiskt bistånd, nettokostnad i tkr

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	Snitt
2024	1 582	1 476	1 509	1 471									1 510
2023	1 441	1 329	1 319	1 240	1 297	1 433	1 355	1 405	1 363	1 183	1 224	1 262	1 321
2022	1 436	1 549	1 555	1 436	1 394	1 449	1 449	1 442	1 489	1 415	1 278	1 417	1 442

Placeringar

HVB-placeringar barn, antal dygn

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	Snitt
2024	145	138	124	120									132
2023	0	0	0	0	4	16	92	97	120	124	120	124	58
2022	0	0	0	0	13	30	31	17	0	0	0	0	8

Konsulentstödda familjehem barn, antal dygn

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	Snitt
2024	93	119	124	180									129
2023	93	84	93	90	93	89	93	93	90	99	120	124	97
2022	31	28	46	60	50	53	62	62	69	99	90	93	62

Familjehem barn, antal placeringar

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	Snitt
2024	43	47	49	50									47
2023	38	38	41	45	45	45	45	45	41	41	41	42	42
2022	35	35	35	34	34	34	34	32	33	34	38	37	35

Missbruksplaceringar, antal dygn

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	Snitt
2024	109	90	72	60									83
2023	57	64	177	238	197	71	171	236	214	240	200	158	169
2022	20	28	7	12	30	20	18	31	60	62	116	117	43

Placering våld i nära relationer, antal dygn

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec	Snitt
2024	31	29	0	14									19
2023	9	28	31	30	31	15	0	17	35	19	1	31	21
2022	74	43	76	36	31	34	28	0	31	31	30	31	37

Arbetsmarknad

Antal pågående arbetsmarknadspolitiska anställningar

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
2024	0	0	0	0								
2023	13	12	14	10	10	8	7	7	6	2	2	2
2022	51	47	39	34	30	29	13	12	16	17	15	15

Vuxenutbildning

Vuxenutbildning - antal elever

	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
2024	219	248	250									
2023	242	260	306	277	262	175	111	243	242	254	242	223

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§ 61 FAV Budgetuppföljning 2024 - Förvaltningen arbete och välfärd

Dnr KS-2024-00019

Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut

Föreslå kommunstyrelsen

- Budgetuppföljningen avseende april för Arbete och välfärdsförvaltningen, med ett prognostiserat negativt resultat på – 14 877 tkr, godkänns

Sammanfattning av ärendet

Arbete och välfärdsförvaltningen har sammanställt ekonomisk uppföljning för förvaltningen efter april 2024. Uppföljningen visar en negativ avvikelse mot budget på – 14 877 tkr, trots vidtagna åtgärder. Budgetavvikelsen är främst relaterat till ett ökat behov av placeringar av barn och unga samt ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Förvaltningen har på uppdrag av Kommunstyrelsen tagit fram åtgärder för att minska det ekonomiska budgetunderskottet 2024 enligt beslut 2024-04-22 84§ KS. Följande åtgärder har förvaltningen i dagsläget verkställt och medräknat i prognosen för att arbeta mot en budget i balans:

- Neddragning av arbetsmarknadspolitiska anställningar
- Vakanshållning Familjehuset, uppsökande och förebyggande arbete
- Ej tillsätta vikarie Familjehuset
- Vakanshållning Yrkeshögskola
- Vakanshållning Enhetschef
- Vakanshållning SFI
- Ej tillsätta vikarie Kompetensa
- Uppsägning av lägenheter

Förvaltningen ser i nuläget inga ytterligare åtgärder att verkställa.

Barnrättsprövning

Ärendet handlar om förvaltningens övergripande ekonomiska uppföljning och bedöms inte beröra barn.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutsgång

Yrkanden

Lotte Melin (C) föreslår att beslutspunkt 2 i tjänsteskrivelsen ”Framtagna åtgärder inom Arbete och välfärdsförvaltningen bedöms som tillräckliga.” stryks.

Propositionsordningar

Kommunstyrelsens arbetsutskotts ordförande frågar kommunstyrelsen arbetsutskott om de ämnar besluta i enlighet med Lotte Melins (C) yrkande och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar så.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Budgetuppföljning april Arbete och välfärdsförvaltningen, daterad 2024-05-08

Budgetuppföljning april 2024 Arbete och välfärdsförvaltningen, rapport

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelseförvaltning
Åsa Brorsson
0479 - 52 84 02
Trygghetssamordnare

Beslutsinstans: Kommunfullmäktige

Lägesbild 2024

Dnr. KS-2024-00351

Förslag till beslut

Föreslå kommunstyrelsens arbetsutskott

Föreslå kommunstyrelsen

Föreslå kommunfullmäktige

- att besluta godkänna lägesbilden
- att besluta godkänna åtgärdsplanen.

Sammanfattning av ärendet

Lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete innebär i korthet att kommunen ska ta fram en lägesbild över brottsligheten inom kommunens geografiska område, dess omfattning och konsekvenser samt besluta om en åtgärdsplan baserad på lägesbilden och dess tillhörande orsaksanalys. Lägesbilden ska uppdateras regelbundet och åtgärdsplanen ska följas upp.

Säkerhetsenheten har sammanställt en lägesbild över brottslighet och upplevd otrygghet i Osby kommun. Data som har använts har hämtats från officiell statistik från myndigheter och organisationer, sammanställningar från kommunens eget systematiskt brottsförebyggande kartläggningsarbete, kartläggning från Polismyndigheten, trygghetsmätningar, medborgardialoger och medborgarvandringar och ungas åsikter har tagits fram genom ungdomsdialoger, ungdomsvandringar och presentationer av högstadiel elever som har haft sin PRAO-vecka förlagd till kommunhuset.

Efter analys och prioritering så föreslår säkerhetsenheten att Östra Järnvägsgränd i Osby tätort blir fokus för åtgärdsplanen. Brottsligheten här upplevs ha sjunkit efter 2023, dvs risken att utsättas för brott är inte hög, men otrygghetskänslan är fortfarande påtaglig.

Barnrättsprövning

Ärendet är en övergripande kartläggning (lägesbild) av brottslighet och upplevd otrygghet i Osby kommun. Barn som kan omfattas är alla barn som bor eller vistas i det avgränsade området. Förslaget till åtgärdsplan bedöms inte påverka barn negativt då åtgärderna syftar till att öka tryggheten och minska brottsligheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Lägesbild 2024 daterad 2024-05-22.

Lägesbild 2024-05-22

Åtgärdsplan 2024-05-22

Barnchecklista 2024-05-28

Beslutet ska skickas till

Säkerhet och Beredskap

Petra Gummesson
Kommundirektör

Åsa Brorsson
Trygghetssamordnare

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Framtagen av: Säkerhetsenheten
Uppdaterad:

Beslutsdatum: 2024-09-
Dokumentansvarig: Säkerhetsenheten
Diarienummer: KS-2024-00351
Giltighetstid: 2 år

Innehåll

1	Bakgrund	3
2	Vad säger lägesbilden?	4
3	Åtgärder	5
3.1	Prioriterat problem	5
3.2	Kort sammanfattning från lägesbilden.....	5
3.3	Teoretisk bakgrund.....	5
3.4	Åtgärder Östra Järnvägsgatan	6
3.5	Arbetsgrupp	6
3.6	Uppföljning.....	6
3.7	Antagen	6

1 Bakgrund

Från och med 1 juli 2023 gäller lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.

Denna lag innebär i korthet att kommunen ska:

- Ta fram en lägesbild över brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser inom kommunens geografiska område
- Besluta om en åtgärdsplan för att förebygga brott, baserad på lägesbild och orsaksanalys
- Uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen regelbundet
- Ansvara för den lokala samordningen av det brottsförebyggande arbetet
- Arbeta för att etablera samverkan med andra relevanta aktörer
- 5 § Kommuner ska, med lägesbilden som underlag, besluta om en plan för vilka åtgärder som kommunen avser att vidta för att förebygga brott (åtgärdsplan).
- 6 § Kommuner ska minst vartannat år uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen.
- 7 § Arbetet med lägesbilden och åtgärdsplanen ska i den utsträckning som det är lämpligt integreras med sådant analys- och planeringsarbete som sker i enlighet med andra författningar
- 13 § Kommunstyrelsen, eller den nämnd som kommunfullmäktige beslutar, ansvarar för ledningen av kommunens brottsförebyggande arbete och för att kontinuerligt rapportera om det brottsförebyggande arbetet till kommunfullmäktige.

(Källa: Brå 2024)

Åtgärdsplanen i detta dokument är alltså kopplad till Osby kommuns lägesbild som visar på brottslighet och otrygghet, dess omfattning och konsekvenser i kommunen (dnr KS-2024-00351). I lägesbilden finns beskrivet hur Osby kommuns brottsförebyggande arbete är organiserat.

Åtgärdsplanen innehåller generella övergripande åtgärder för att styra arbetet med de konkreta och mer detaljerade aktiviteter som ska genomföras, där samverkan sker både internt och externt med andra aktörer som exempelvis polis och fastighetsägare.

2 Vad säger lägesbilden?

Det är främst centrala Osby som utmärker sig vid en kartläggning av brottslighet och upplevd otrygghet, i synnerhet den långa Östra Järnvägsgatan som även innefattar Centralparken och stationsområdet med tunnel och gångbro, den så kallade Jenvägen.

Brottstyperna är bland annat flera rån, även grovt, misshandelsbrott, bilbränder, olika typer av narkotikabrott, stöld- och skadegörelsebrott såsom bränder, klotter och omfattande och upprepad fönsterkross, men även trafikstörningar och ordningsstörningar som bråk och fylleri.

Det är inte relevant att enbart använda sig av brottsstatistik vad gäller anmälda narkotikabrott för att påvisa om den typen av brottslighet sker på platsen, detta med anledning av att personer kan gripas på andra adresser än just Östra Järnvägsgatan och på att antalet anmälningar till stor del beror på polisens arbetsinsats.

Östra Järnvägsgatan pekas ut i medborgardialoger, medborgarvandringar och av PRAO-elever som en otrygg plats och även i polisens trygghetsmätning har problemindex ökat i Osby tätort vad gäller om medborgarna avstår kollektivtrafik eller inte. Polisens DAP (dokumentation av problembild) visar också på ovanstående belastning.

Flera situationella åtgärder har gjorts för att verka brottsförebyggande och trygghetsskapande. Det handlar om förbättrad belysning, övervakningskameror, klippning av buskage och förändrade samt utökade bevakningsrutiner.

Analys har skett utifrån brottstriangelns olika element: vem/vad utsätts, vem begår brotten, finns formell/informell kontroll? Avsaknad av kontroll ("kapabla väktare") bedöms vara en stor bidragande faktor i att göra området till en "tom" plats, vilket har gett utrymme för negativa krafter att dominera i området.

Brottsligheten upplevs ha sjunkit efter 2023, dvs risken att utsättas för brott är inte hög, men otrygghetskänslan är fortfarande påtaglig och det är med anledning av detta som Östra Järnvägsgatan i Osby tätort står i fokus i denna åtgärdsplan.

3 Åtgärder

3.1 Prioriterat problem

Upplevd otrygghet på Östra Järnvägsgratan i Osby tätort (Jenvägen, tunneln och Centralparken innefattas i detta område).

3.2 Kort sammanfattning från lägesbilden

- klotter
- krossade rutor
- bränder i fordon, papperskorgar och inomhus i stationsbyggnaden och i Jenvägens hissar
- cykelstölder
- trafikstörningar som upplevd fortkörning och buskörning
- ordningsstörningar, som till exempel fylleri
- narkotikahandel, bland annat i Centralparken och vid bänkar längs med gatan
- slitna och smutsiga miljöer
- tomma lokaler

3.3 Teoretisk bakgrund

Det finns flera faktorer i den fysiska miljön som kan påverka brottsligheten på offentliga platser. Brottsprevention innebär att identifiera dessa faktorer och sätta in åtgärder som minskar den faktiska brottsnivån eller motverkar människors rädsla att bli utsatta för brott.

Situationell brottsprevention fokuserar på hur den byggda miljön utformas och förvaltas, det vill säga vad i den fysiska miljön som attraherar eller möjliggör tillfällen att begå brott och hur detta kan minimeras genom fysiska åtgärder.

Om dessa platsspecifika faktorer kan identifieras, kan brott förebyggas effektivare. Situationell brottsprevention fungerar därför som bäst när brott är koncentrerade till en viss fysisk plats. (Källa: Boverket 2022)

Brottspreventiva åtgärder kan delas in i tre nivåer: primär, sekundär och tertiär.

- Primär: riktat mot alla eller de flesta.
- Sekundär: riktat mot riskpersoner/aktiviteter/miljöer.
- Tertiär: återfall i brott och upprepad utsatthet för brott både hos person och miljö.

(Källa: Brå 2024).

3.4 Åtgärder Östra Järnvägsgatan

De lokala brottsförebyggande åtgärder som listas nedan är inriktade på en specifik miljö och även denna miljöns upprepade brottsutsatthet och bär då element av både sekundär och tertiär brottsprevention.

- Utöka samverkan med och mellan fastighetsägare i syfte att förbättra och upprätthålla utemiljön och därmed attrahera fler näringsidkare och invånare.
- Se över trafiksituationen och besluta om åtgärder som kan ha en förbättrande inverkan på trafikbeteendet.
- Se över parkeringssituationen för både motordrivna och icke-motordrivna fordon, främst ur en säkerhets- och trygghetsaspekt.
- Se över områdets växtlighet och belysning för att främja tryggheten.
- Se över bevakningsrutiner med väktarbolag för att optimera den formella kontrollen och på så sätt öka den upplevda tryggheten.
- Upprätthålla och vid behov förbättra samverkan med polisen vad gäller detta område.
- Se över möjligheten att renovera/fräscha upp/tvätta och städa kommunala byggnader i området.
- Verka för att anordna fler arrangemang i området och uppmuntra arrangörer att använda området.
- Föra dialog med näringsidkare och boende i området, exempelvis genom enkäter eller medborgardialoger.
- Fortsätta kommunicera ut kring brottsförebyggande arbete och åtgärder.

3.5 Arbetsgrupp

Säkerhets- och beredskapsenheten (sammankallande), samhällsbyggnadsförvaltningen, miljö- och byggförvaltningen, polisen, Osbybostäder. Fler relevanta aktörer kan bjudas in vid behov.

3.6 Uppföljning

Uppföljning i Lokala Brå, vid de tillfällen som rådet sammanträder (4 ggr/år).

3.7 Antagen

Av kommunfullmäktige 2024-09-xx

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Framtagen av: Trygghetssamordnare
Uppdaterad:

Beslutsdatum: 2024-09-xx
Dokumentansvarig: Säkerhetsenheten
Diarienummer: KS-2024-00351
Giltighetstid: 2 år

Innehåll

1	Bakgrund om den kommunövergripande lägesbilden ..	4
2	Beskrivning Osby kommun	5
3	Bakgrundsstatistik Osby kommun	6
3.1	Arbetsmarknad	6
3.2	Hushåll och ekonomi	7
3.3	Hälsa och utbildning	8
4	Trygga och goda uppväxtvillkor för barn och unga.....	9
5	Det lokala brottsförebyggande arbetet.....	11
5.1	Samverkan	11
5.2	SSPF	11
6	Socialtjänsten	12
6.1	Statistik aktualiseringar 2021–2023	12
6.2	Våld i nära relation	12
6.3	SSPF 2023	12
7	Sammanfattning 2023 Effektiv Samordning för Trygghet (EST)	14
7.1	Substanser	14
7.2	Skadegörelse	14
7.3	Trafik.....	15
7.4	Samlingsplatser/tillhåll.....	15
7.5	Oro, stök, konflikter	15
7.6	Våldsbejakande extremism (VBE)	16
7.7	Stöldbrott	16
7.8	Positiva händelser	16
8	Kostnader för skadegörelse för 2023	16
9	Polisens trygghetsmätning.....	17
9.1	Sammanfattningsvis visar trygghetsmätningen 2023 på följande:.....	17
9.2	Osby kommun i sin helhet	17
9.3	Osby tätort.....	18
9.4	Lönsboda.....	18
9.5	Osby övrigt (landsbygd)	19
10	Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2022	20
10.1	Osby kommun 2022	20
11	Statistik anmälda brott	24
11.1	Totalt antal anmälda brott.....	24
12	Brottstyper	26
12.1	Brott mot narkotikastrafflagen	26
12.2	Skadegörelsebrott	26
12.3	Våldsbrott	27
12.4	Brott mot frihet och frid genom närstående genom parrelation, släktskap/familj	28
12.5	Stöld- och tillgreppsbrott.....	29
13	Bränder	32
13.1	Antal bränder i Osby kommun.....	32
13.2	Anmälda brott relaterade till brand	32

14 Polisens DAP	33
14.1 Kartläggning och problemidentifiering	33
14.2 Orsaksanalys	33
14.3 Insats/åtgärder	33
15 Annan informationsinhämtning	34
15.1 Medborgardialoger och medborgarvandringar	34
15.2 Medborgarvandring Osby	34
15.3 PRAO-elever	35
16 Sammanfattning.....	37
17 Analys	38
18 Källor.....	40

1 Bakgrund om den kommunövergripande lägesbilden

Från och med 1 juli 2023 gäller lagen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Denna lag innebär i korthet att kommunen ska:

- Ta fram en lägesbild över brottsligheten, dess omfattning och konsekvenser inom kommunens geografiska område
- Besluta om en åtgärdsplan för att förebygga brott, baserad på lägesbild och orsaksanalys
- Uppdatera lägesbilden och följa upp åtgärdsplanen regelbundet
- Ansvara för den lokala samordningen av det brottsförebyggande arbetet
- Arbeta för att etablera samverkan med andra relevanta aktörer

(Källa: Brå 2024)

2 Beskrivning Osby kommun

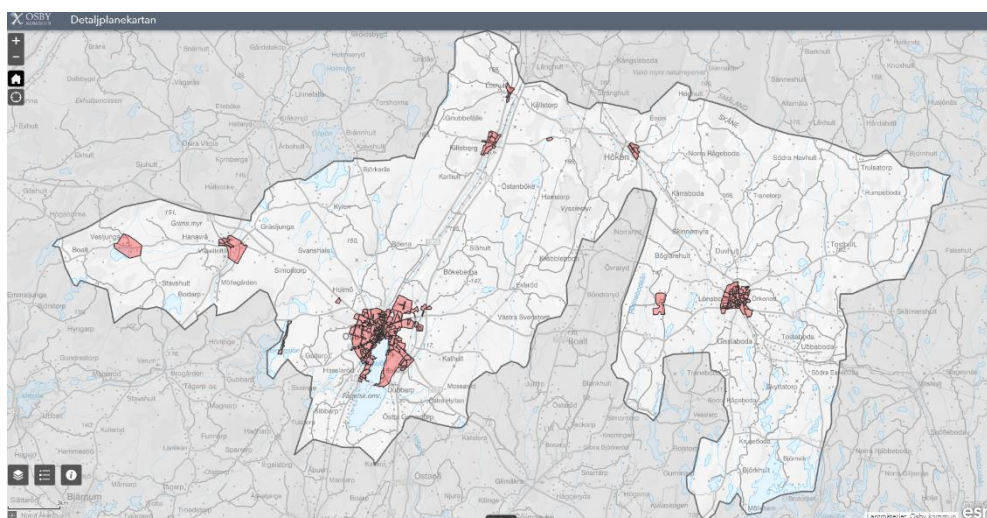
Osby kommun bildades 1974 efter en sammanslagning av Osby, Loshult och Örkeneds kommuner samt Visseltofta församling. Osby kommun har ca 13 200 invånare, är Skånes nordligaste kommun och gränsar till både Småland och Blekinge.

Invånarantal 2023: 13 106 varav 3142 personer är unga upp till 20 år.
medelålder 2023 är 44,8 år. Fördelning kön samtliga invånare: kvinnor 49,3 %, män 50,7 %

Det finns tre tätorter i kommunen: Osby (centralort), Lönsboda och Killeberg.

Genom Osby tätort går Södra stambanan och Malmö och Växjö är bara en timme bort med tåget. Förutom möjlighet att åka tåg finns även bussförbindelser till Lönsboda, Östra Göinge samt Kristianstad och riksvägarna 15 och 23 passerar genom kommunen. Genom Lönsboda går ett järnvägsspår med godstransporter från Olofström till Göteborg.

Det finns gott om fina naturområden i kommunen och flera naturreservat.

Karta över Osby kommun. Källa. www.osby.se

3 Bakgrundsstatistik Osby kommun

All statistik finns inte tillgänglig för 2023, i de fallen används statistiken för 2022. I vissa kategorier, där det anses relevant för tolkningen av resultatet, anges jämförelsesiffror för Skåne län och Riket.

3.1 Arbetsmarknad

(årsmedelvärde)

Sysselsättningsgrad i åldrarna 20–64 år

Osby kommun 2022:

-inrikes födda: 86,4 % (män 88,1 %, kvinnor 84,4 %)

-utrikesfödda: 65,9 %, (män 70,5 %, kvinnor 61,5 %)

Osby kommun 2021:

- inrikes födda: 85,3 % (män 87,3 %, kvinnor 83,2 %)

- utrikes födda: 63,2 % (män 64,6 %, kvinnor 62 %).

Jämförelse Skåne län 2022:

- inrikes födda 83,9 % (män 84,3 %, kvinnor 83,5 %)

- utrikes födda 66,2 % (män 69,7 %, kvinnor 62,5 %)

Jämförelse Riket 2022:

- inrikes födda 85,6 % (män 85,9 %, kvinnor 85,2 %)

- utrikes födda 69,9 % (män 72,9 %, kvinnor 66,8 %)

Det kan konstateras att Osby kommun 2022 ligger något högre i sysselsättningsgrad än länet och riket gällande inrikes födda och något lägre gällande utrikes födda.

Arbetslöshet i åldern 18–65 år

Osby kommun

2023: 6,6 %

2022: 6,3 %

2021: 7,5 %

Jämförelse Skåne: 2023:

-6,8 %, (2022: 6,9 %, 2021: 8,1 %)

Jämförelse Riket 2023:

-5,3 % (2022: 5,6 %, 2021 6,7 %).

På alla nivåer har arbetslösheten sjunkit från 2021 till 2022 men i Osby kommun 2023 har arbetslösheten ökat något mot föregående år (+0,3 %) medan Skåne och Riket fortsatt att minska.

Ungdomsarbetslöshet (18–24 år)

Osby kommun

2023: 9 %

2022: 7,4 %

Jämförelse Skåne län 2023: 5,6 % (2022: 5,5 %)

Jämförelse Riket 2023: 4,6 % (2022: 4,7 %.)

Det kan konstateras att ungdomsarbetslösheten i Osby har ökat från 2022 till 2023, medan för Skåne och Riket ligger siffrorna på samma eller ungefär samma nivå.

3.2 Hushåll och ekonomi

Befolkning 2023

Antal invånare totalt: 13 106

Utrikes födda 18–64 år: 24 %, vilket är lägre än Skåne och Riket.

Utrikes födda 0–19 år: 13,6 % vilket är högre än Skåne och Riket.

Hushåll 2023

Ensamstående hushåll: 46,4 %

Sammanboende hushåll: 49,5 %

Övriga hushåll: 4,1 %

Skuldsatta invånare över 18 år 2023

4,8 %, (en ökning från 4,4 % 2021 och 2022).

Den trenden ser likadan ut för Skåne och Riket.

Medianskuld hos Kronofogden 2023

57 816 kr (en ökning med ca 7000 kr sedan 2022).

Skåne 74 392 kr, Riket 78 817 kr.

Osby ligger alltså något lägre i jämförelse.

Verkställda avhysningar 2023 (per 100 000 invånare)

38,2 (2022: 15,1)

Riket: 26,2, ökning från 2022.

Siffror saknas för Skåne.

Verkställda avhysningar som berör barn 2023 (antal barn/100 000 invånare)

38,2 (2022: 22,7).

Riket: 6,4, ökning från 2022. Siffror saknas för Skåne.

Mediannettoinkomst kr/invånare 20+

2022: 253 500 kr

2021: 242 900 kr

(2022 Skåne: 271 700 kr och Riket: 279 200 kr).

Andel invånare 18–64 år med låg inkomst

2022: 17 %

2021: 16,9

Skåne 2022: 17,5 och Riket 14,7.

Det kan konstateras att:

- andelen skuldsatta invånare 2023 i Osby kommun, Skåne och Riket har ökat.
- det 2023 har skett en ökning av avhysningar både på kommunnivå och för Riket. Statistik saknas på länsnivå när det gäller avhysningar.

- att mediannettoinkomsten i Osby kommun 2022 är lägre än för Skåne och Riket.
- att andelen individer med låg inkomst ligger på ungefär samma nivå mellan 2021 och 2022, samma trend som Skåne och Riket.

3.3 Hälsa och utbildning

Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning

Osby kommun

2022: 31,1 %,

2021: 30 %

Jämförelse Skåne 2022 47,2 % och Riket 46,2 %.

Ohälsotal dagar 2023

28,3 (Skåne 21,5, Riket 22,2)

2022 26,5 (Skåne 21,6, Riket 22,0)

2021 26,5 (Skåne 22,0, Riket 22,0)

Osby ligger högre än både Skåne och Riket.

Förklaring ohälsotal: ett mått på utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitets- och sjukersättning från socialförsäkringen. Ohälsotalet beräknas genom att summa dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning samt dagar med aktivitets- och sjukersättning divideras med befolkningen i åldern 16–64 år. Källa: Försäkringskassan.

Socioekonomiska förutsättningar, index (max =100)

Osby 33 (2021 och 2022)

Skåne 31

Siffror saknas för Riket.

Förklaring socioekonomiska förutsättningar, index:

sammanräkning av följande socioekonomiska mått: Arbetslöshet 18–64 år, årsmedelvärde, andel (%) av bef., Mediannettoinkomst, kr/inv 20+, Sysselsättningsgrad 20–64 år andel (%), Ohälsotal, dagar samt Invånare 25–64 år med eftergymnasial utbildning, andel (%). Indexvärde där regionen med högst värde får 100 och regionen med lägst värde får 0. Ett högt värde indikerar en god socioekonomi i befolkningen och 0 indikerar svårast förutsättningar. Källa: RKA:s beräkningar baserat på uppgifter från SCB och Försäkringskassan

4 Trygga och goda uppväxtvillkor för barn och unga

Länsstyrelsen har gjort en kartläggning över barns och ungas uppväxtvillkor i Skåne. Kartläggningen 2022 har sammanfattats i en lägesbild för varje skånsk kommun, en lokal lägesbild där det presenteras 13 uppväxtvillkor som har stark koppling barns och ungas risk för missbruk, psykisk och fysisk ohälsa, kriminalitet och våld samt ofullständig skolgång.

Ett högt index innebär goda förutsättningar och skyddsfaktorer medan ett lågt index innebär sämre förutsättningar och fler riskfaktorer. Snittet är för pojkar respektive flickor i Skåne.

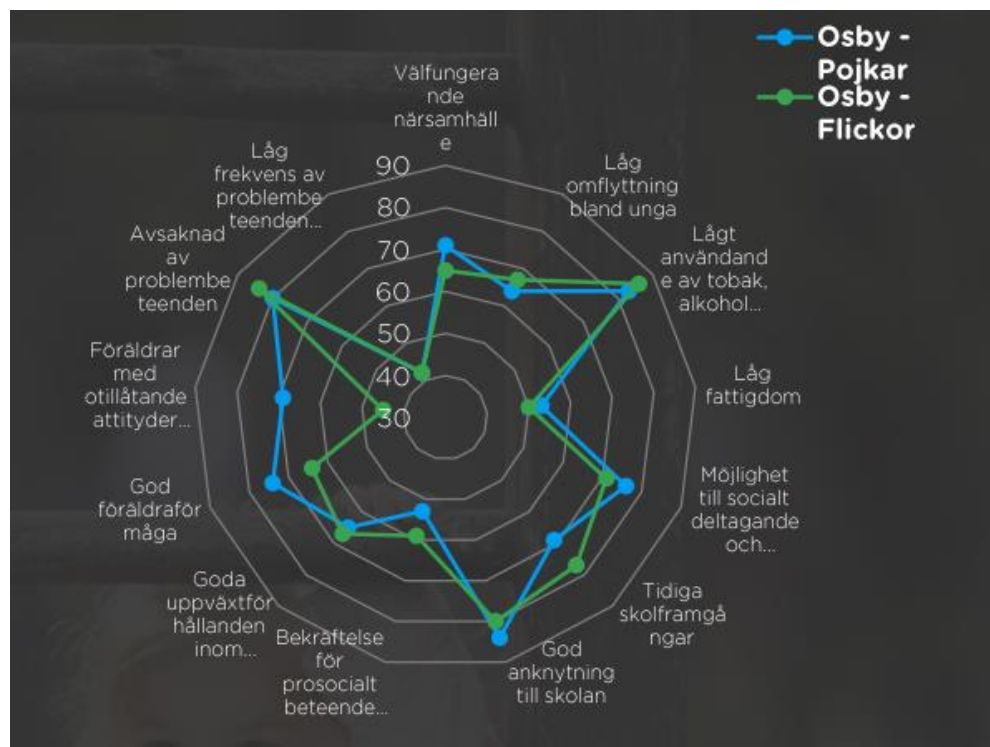
Sammanfattning lägesbild Osby kommun utifrån perspektiven familj, skola, närområde, individ/kamrater.

- Det har positiva effekter om barnet känner sig tryggt i sitt närområde och inte upplever att det finns mycket kriminalitet, ett högt indextal betyder att närsamhället är välfungerande. Osby pojkar: 71 (snitt 74), Osby flickor: 65 (snitt 67).
- Det har positiva effekter om barnet inte växer upp i trångbodda hem och under svåra ekonomiska förhållanden, ett högt indextal betyder låg frekvens av fattigdom. Osby pojkar: 53 (snitt 62), Osby flickor: 50 (snitt 62).
- Det har positiva effekter om barn inte använder alkohol, tobak eller narkotika i hög utsträckning, ett högt indextal betyder att den användningen är låg. Osby pojkar 83 (snitt 78), Osby flickor 86 (snitt 78).
- Det har positiva effekter om barnet upplever en känsla av hög måluppfyllelse i skolan. Osby pojkar 69 (snitt 66), Osby flickor 77 (snitt 72).
- Det har positiva effekter om barnet trivs i skolan, har hög närvaro och skolarbetet känns intressant. Osby pojkar 84 (snitt 83), Osby flickor 80 (snitt 77).
- Det har positiva effekter när det finns tydliga regler i familjen och när föräldrarnas egna problembeteenden inte leder till försummelse av barnets hälsa. Osby pojkar 74 (snitt 74), Osby flickor 64 (snitt 70).
- Det har positiva effekter om barnet omges av kamrater som inte uppvisat problembeteenden så som våld, skolk, bruk av alkohol och narkotika. Osby pojkar 42 (snitt 55), Osby flickor 42 (snitt 55).
- Det har positiva effekter när barnet inte debuterar tidigt med alkohol, tobak eller narkotika, och när barnet inte har tidiga eller ihållande problembeteenden som skolk och bråk i skolan. Osby pojkar 80 (snitt 77), Osby flickor 84 (snitt 77).

För 6 av 13 index har flickor i Osby ett högre värde än snittet för flickor i Skåne. Flickor i Osby har lägst värde i Skåne för **Föräldrar med otillåtande attityder kring bruk av alkohol**. För flickor har Osby tredje största värde i Skåne för **Avsaknad av problembeteenden**.

För 7 av 13 index har pojkar i Osby ett högre värde än snittet för pojkar i Skåne. Pojkar i Osby har fjärde lägst värde i Skåne för indexen **Bekräftelse för prosocialt beteende i skolan** och **Låg frekvens av problembeteenden bland kamrater**.

Det är störst könsskillnad i Osby för indexet **Föräldrar med otillåtande attityder kring bruk av alkohol**.

Förklaring: Ju större spindel, desto bättre värden.

5 Det lokala brottsförebyggande arbetet

Osby kommuns strategiska råd är Lokala Brå som verkar för minskad brottslighet och ökad trygghet i kommunen. Lokala Brå ska arbeta systematiskt med att ta fram lägesbilder och konkreta trygghetsskapande åtgärder.

Rådet består av tjänstepersoner, politiker och polisen. Rådets medlemmar är: kommunstyrelsens ordförande, kommunstyrelsens vice ordförande, kommundirektör, biträdande kommundirektör, räddningschef, säkerhetschef, trygghetssamordnare och polisen.

5.1 Samverkan

Osby kommun arbetar aktivt för att förebygga brott och stärka tryggheten i kommunen och samverkar i detta arbete med polisen och andra lokala aktörer för att göra kommunen till en ännu tryggare plats att bo och vistas på.

Vart fjärde år tecknar Osby kommun en samverkansöverenskommelse med polisen kring ökad säkerhet och trygghet i vår kommun. Syftet är att främja, utveckla och fördjupa samarbetet mellan kommun och polis. Överenskommelsen finns även till för att tydliggöra vilka forum för samverkan vi har där representanter från båda organisationer förväntas vara aktiva. Nuvarande samverkansavtal gäller under tiden 1 januari 2023 - 31 december 2026-

Varje år arbetar polisen och kommunen tillsammans fram ett medborgarlöfte utifrån aktuellt läge i kommunen, där den planerade inriktningen för årets brottsförebyggande arbete framgår. Medborgarlöftet innehåller konkreta aktiviteter med fokus på de lokala problem som kommunens invånare upplever är störst. Bland annat lovar polisen och kommunen att verka för fler trygga vuxna ute på kvällar och helger och att åtgärda miljöer som upplevs mörka och otrygga.

Inom SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) sker också samverkan med polisen och i lägesbildsarbete inom ramen för EST samverkar kommunen med Osbybostäder, väktarbolag, polis och flera trossamfund.

Samverkan sker även med Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som genomför trygghetsvandringar i Osby kommun i samarbete med det lokala föreningslivet. Trygghetsvandringarna är ett kvalitetssäkrat koncept utvecklat av Länsförsäkringar Göinge-Kristianstad som utgår från att fler trygga vuxna i samhället skapar en tryggare plats att befinna sig på.

5.2 SSPF

SSPF är ett samverkansforum där vi gemensamt arbetar med förebyggande arbete riktat mot ungdomskriminalitet och ungdomar i riskzon för kriminalitet. Tillsammans med vårdnadshavare, ungdomar och andra samverkansaktörer arbetar SSPF för att bidra till en positiv utveckling för en ungdom som har hamnat/riskerar att hamna snett.

I korthet arbetar SSPF med:

- Brotts- och drogförebyggande arbete
- Samverkan i denna grupp kring individer, grupper och universella åtgärder.
- Upprättar gemensamma åtgärdsplaner för verksamheterna runt ungdomen

6 Socialtjänsten

6.1 Statistik aktualiseringar 2021–2023

	2023	2022	2021
<i>Totalt aktualiseringar vuxen</i>	331	247	198
Våld i nära relation- aktualiseringar vuxen	33	48	36
Missbruk/beroende - aktualiseringar	224	114	67
Barn och unga - aktualiseringar	873	725	588
Ekonomiskt bistånd - bidragsbrott	0		

6.2 Våld i nära relation

Våld i nära relation kan innefatta flera brottsrubriceringar misshandel, olaga hot, våldtäkt och sexuella övergrepp och kan påverka både individ och samhälle negativt och är ett stort samhällsproblem. Majoriteten av brotten utgörs av mäns våld mot kvinnor (Brottsofferjouren 2024)

Kommunen har en framtagen handlingsplan för det förebyggande arbetet mot våld i nära relation. I denna finns det beskrivet hur alla medarbetare inom Osby kommun ska få utbildning inom området.

Utöver det har kommunen genomfört fortbildning relaterat till våld i nära relationer för handläggare inom myndighetsutövning inom barn och vuxen.

Även socialtjänstens behandlare har genomfört fortbildning inom området och kommunen erbjuder stödsamtal, med eller utan biståndsbeslut, till såväl män som kvinnor som utövat våld mot närstående.

Kommunens prioriterade arbete fortsättningsvis kommer vara att färdigställa rutiner, informationsspridning, fortsätta utbilda kommunens medarbetare enligt handlingsplanen samt utbildningssatsningar i stort om våld i olika former.

6.3 SSPF 2023

Vårterminen

- Extrainsatta föräldramöten utifrån lägesbilden och den skadegörelse som var då. Dessa föräldrträffar anordnades på Hasslarödsskolan den 31 maj samt Parkskolan 1 juni.

Höstterminen

- Tre SSPF-möten under hösten.
- Uppdrag från EST att ta fram en handlingsplan för situationen på Hasslarödsskolan.
 - Genomgång av situationen av dåvarande rektor samt kurator och specialpedagog.
 - Handlingsplan: personal på högstadiet (Hasslarödsskolan och Parkskolan) resulterade i en grundutbildning i våldsprevention.
 - Socialtjänsten hade också en dialog med skolan kring anmälningskyldigheten/orosanmälan.
- Skolpersonal ska under 2024 fortsätta arbetet med ”Grundutbildning i våldsprevention” ut i respektive klass. Genom att ta fram en egen våldspyramid, jobba vidare med de tre grundprinciperna med klasserna, få eleverna engagerade och få dem att förstå sambandet mellan lindrigt och grovt våld, vad destruktiva könsnormer kan bidra till kopplat till våld. Begreppet aktiv åskådare ska också lyftas med eleverna som ska involveras i att vara med och göra en positiv förändring för att få trygghet på
- Målgruppen föräldrar: har gjorts ett informationsutskick gällande vejpning och skapats informationssida på kommunens hemsida.

7 Sammanfattning 2023 Effektiv Samordning för Trygghet (EST)

Vad gäller det brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet så arbetar Osby kommun med att systematiskt samla in och sammanställa information enligt EST-modellen, vilket resulterar i månadsvisa lägesbilder.

Kommunpolis Veronica Gustafsson säger så här om arbetet med EST:
Lägesbilsarbete är en förutsättning för att kunna rikta resurs till rätt plats och tid. För att nå effektivitet i arbetet men även ett sätt för polisen att få allmänhetens uppfattning om hur de upplever brottsligheten i lokalsamhället. Lägesbilden tillsammans med polisens underrättelser ger en rättvisare bild av brottsligheten.

7.1 Substanser

Hot spots för narkotikaöverlåtelse har identifierats, främst i Osby tätort.

Sedan polisen i slutet av sommaren installerade kameror i Osby tätort, inkommer inte rapporter om narkotikabruk och överlåtelse i samma utsträckning.

Antalet anmälda narkotikabrott speglar i största mån polisens arbetsinsats och under sommaren anmäldes ett högre antal narkotikabrott, mest troligt kopplat till ett ökat polisiärt fokus i Osby tätort.

Väktarna dagtid i centrala Osby har i stor utsträckning arbetat med att alkoholförtäringförbudet ska efterlevas. Flest antal tillsägelser har det varit vid och inne i järnvägsstationen, på Östra Järnvägsgatan samt bänkarna vid Systembolaget.

E-cigaretter förekommer bland minderåriga och på skolorna. EST har initierat skapandet av informationssida på kommunens hemsida samt information till vårdnadshavare och flera aktiviteter planeras. Förutom negativa hälsoeffekter, risken att ungdomar begår exempelvis smugglingsbrott, så har vejpning orsakat flera automatlarm och därmed utryckningar av räddningstjänsten, både i Osby och Lönsboda.

Kartläggning görs kontinuerligt vad gäller bruk av lustgas och andra drivmedelsprodukter samt försäljning och bruk av HHC/HHCO-produkter och liknande. Någon förekomst av detta har inte kunnat upptäckas mer än i något enstaka fall vad gäller lustgas.

7.2 Skadegörelse

Första halvan av året utsattes framför allt Osby tätort för en omfattande skadegörelse på både kommunala objekt, polisens lokaler, näringsidkares och privata fastighetsägares byggnader. Främst handlade det om fönsterkross och klotter men även bränder (bland annat i fordon, containrar, statyn Apan, papperskorgar).

Polis och kommun samverkade genom bland annat insatser, situationella åtgärder, SSPF och information via bland annat sociala medier. Mosquitos (högfrekvent ljud) sattes upp på en skola i maj, resten av året inträffade där enbart något enstaka fall av skadegörelse utomhus, på ett ställe dit det avskräckande ljudet inte når.

Perioder med äggkastning mot hus i framför allt Osby under året, beteendet verkar i stort sett ha avstannat.

Från juni landade de anmälda skadegörelsebrotten på en mer normal nivå.

7.3 Trafik

En del platser har rapporterats in som problematiska vad gäller fortkörning och buskörning: Marklundavägen, Hässleholmsvägen (förbi Spegeldammen), centrala Osby (bland annat Östra Järnvägsgatan), Smedjegatan i Osby, Idrottsgatan i Osby. Buskörning i industriområden Osby samt vid kommunförrådet/brandstationen i Lönsboda (bland annat A-traktorer).

7.4 Samlingsplatser/tillhåll

Särskilt handlar det om järnvägsstationen i Osby, före detta "Hedbergshuset" i centrala Osby, Junesco i Lönsboda, Hasslaröd 2:221 (kommunägd oanvänd industrilokal utanför Osby tätort), Klockarskogsskolan, GC-tunnel under RV 15 i Osby, Östra Järnvägsgatan Osby (särskilt vid Jenvägens ingång), Filosofen Osby (ungdomar som dricker alkohol), Skogsgårdens förskola i Lönsboda (främst A-traktorungdomar).

Bevakning, skyltning, kamerabevakning, tillsyn, stängsel, kontakt och samverkan med polis och trygghetsvandrare och information till elever och vårdnadshavare är exempel på åtgärder som vidtagits.

Det är tydligt att östra sidan av Osby centrum, inklusive järnvägsstationen, upplevs som otryggt och att man försöker att inte vistas här.

7.5 Oro, stök, konflikter

Två skottlossningar i centrala Osby i början av sommaren tros vara kopplade till en kommunöverskridande kriminell konflikt. Polisen har haft en hög närvaro både civilt och uniformerat och i september satte polisen upp övervakningskameror på flera ställen i Osby tätort.

Smällare/bangers har varit ett problem i Osby tätort under andra halvan av året. Det är ett beteende som är svårt att komma åt och invånare har uppmanats att ringa till polisen.

Extrainsatt EST-möte i september med anledning av orolig miljö på Hasslarödsskolan. Sammanfattningsvis identifierades två punkter som stör i skolmiljön: a) det befarade kriminella beteendet b) den allmänna oron. EST:s arbetsgrupp enas om att ge SSPF uppdraget att ta fram konkret handlingsplan gällande arbete med elever och vårdnadshavare (även övriga skolor), vilket resulterade i en utbildning i våldspreventivt arbete till skolans personal och till övrig personal som vaktmästare, lokalvård och kökspersonal. Skalskydd och möjligheter till kamerabevakning ska också ses över.

Lössspringande hundar av amstafftyp upplevs otryggt enligt medborgardialogen och under året har rapporter kommit in om att det sker i Centralparken, Osbybostäders obebyggda tomt på Östra Järnvägsgatan och på Klockarskogsskolans skolgård. Kommunen har valt att gå ut med information om den lokala ordningsstadgan och vaktarna har uppmärksamats på problematiken.

7.6 Våldsbejakande extremism (VBE)

Klotter på elskåp och asfalt, hakkors och rasistiska uttryck under årets första halva. Klotter relaterat till Israel-Palestinakonflikten inomhus på Ekbackeskolan vid ett tillfälle. Vad gäller VBE så bedöms läget som lugnt i Osby kommun.

7.7 Stöldbrott

15 anmälningar om bostadsinbrott under året. Gäller både villor och lägenheter. Oktober och november skedde en hel del bostadsinbrott (även fritidshus), främst var det landsbygden utanför Lönsboda som drabbades. Polisen rapporterar att liknande tillvägagångsätt fanns vid inbrott i närheten över kommungränserna mot Småland och Blekinge. I februari, april, maj, augusti, september och december anmälde inga bostadsinbrott.

Antal anmälningar om inbrott i garage/källare/vindsförråd och stöld ur och från motorfordon varierar under året. Andra halvan av året har varit avsevärt lugnare vad gäller dessa brott, toppen var i mars då en hel del katalysatorstölder skedde.

Inbrottsstölder kommunala objekt: Ekbackeskolan och byggarbetsplatserna vid renovering av Killebergsskolan, sporthallen i Lönsboda samt bygget av nytt blåljushus.

Stöld i butik: antalet anmälningar är lågt men lokala näringsidkare inom centrumhandeln i Osby och Lönsboda har sagt att problemet är stort och har i Osby varit i skolorna tillsammans med polis och kommun för att informera eleverna om detta.

7.8 Positiva händelser

Länsförsäkringars och föreningslivets trygghetsvandringar med minst två tillfällen i månaden. Bra samverkan mellan LF och kommun/polis inför och efter vandringar.

Ungdomsdialog och vandring med fritidsgården Bulten i Lönsboda och ungdomsvandring med Pulsen i Osby.

Medborgardialog hölls i Osby i samband med Familjedagen, som delvis fick inriktningen trygghet på Sjöängen med försäkringsbolag, väktarbolag, kommunala verksamheter, frivilligorganisationer och polis. Medborgarvandring i Osby genomfördes under hösten.

EPA-träff Osby med besökare från andra kommuner också.

SSPF startade upp i maj.

Många besökare till kommunens fritidsgårdar.

Flera rapportörer har tillkommit inom EST.

8 Kostnader för skadegörelse för 2023

Ett nytt sätt att bokföra började användas från och med maj 2023 och kostnader för skadegörelse på kommunala objekt uppgår till ca 250 000 kr under perioden maj till december. För januari till april uppskattas kostnaden till ca 100 000 kr. Totalt under 2023 beräknas skadegörelsen ha kostat kommunen ca 350 000 kr.

9 Polisens trygghetsmätning

Osby kommun har valt att delta i polisens årliga trygghetsmätning som ger en bild av hur invånarna uppfattar problem i sina egna bostadsområden.

Trygghetsmätningen är indelad i fyra områden: Osby kommun i sin helhet, Osby tätort, Lönsboda och Osby övrigt (landsbygden). Problemindeks är 0–6.

0: mörkegrön – närmast obefintligt problem

1: mellangrön – inte alls påtagligt problem

2: grön – inte särskilt påtagligt problem

3 gul – ganska påtagligt problem

4: röd – påtagligt problem

5: mörkröd – mycket påtagligt problem

6: mycket mörkröd – alarmerande påtagligt problem

9.1 Sammanfattningsvis visar trygghetsmätningen 2023 på följande:

Osby kommun och dess områden har inga sexor (dock fler femmor än 2022 - gäller Osby tätort).

Osby tätort har högst problemindeks även om förbättringar ses för bland annat utsatt för fysiskt våld senaste 12 månaderna och andel orolig för någon typ av brott.

Lönsboda. Här har tryggheten ökat markant sedan 2022 och det finns inga kategorier som har rött problemindeks. *Berusade personer utomhus* och *oro för bostadsinbrott* har gått från gult till grönt.

Förutom trygg ute ensam sen kväll som är gul så är övriga trygghetsfrågor i olika nyanser av grönt, man avstår inte aktiviteter.

Osby landsbygd: *bostäder som är tillhåll för narkotikamissbrukare* är ett nytt problemområde medan *oro för bostadsinbrott* har gått från rött till gult.

Nedan redovisas resultatet för de olika områden för 2023, resultatet för 2022 står inom parentes.

9.2 Osby kommun i sin helhet.

511 svar

Problemindeks 2.51 (2,43)

Gult (problemindeks 3):

- nedskräpning, skadegörelse (grön 2)
- Folk bråkar och slåss utomhus (gul 3)
- Ungdomsgäng bråkar och stör ordningen (grön 2)
- Buskörning med mopeder, mc (grön 2)
- Oro för inbrott i bostad förråd eller brott mot mc, moped, cykel (gula, förbättrade)
- Trygg/otrygg ute ensam sen kväll och rädd för personer i bostadsområdet (gula)
- Boende skulle ej agera vid slagsmål (grön 2)

Rött (problemindex 4)

- Bostäder tillhåll för alkohol- och narkotikamissbrukare (gula)

9.3 Osby tätort

171 svar.

Problemindex 3,24 (2,84)

Gult (problemindex 3)

- Nedskräpning (gul)
- Berusade personer utomhus (gul men har förbättrats)
- Kvinnor antastas (gul men har förbättrats)
- Bilar kör för fort (grön)
- Utsatt för skadegörelse/utsatt för minst ett mängdbrott (gröna)
- Oro för bostadsinbrott (grön)
- Oro för inbrott förråd (gul)
- Oro för någon typ av brott (gul)
- Åka buss eller tåg (grön men ganska lite skillnad genom åren)

Rött (problemindex 4)

- Bostäder tillhåll alkoholmissbrukare (gul)
- Folk bråkar och slåss utomhus (gul)
- Oro för brott mot mc, moped, cykel (mörkröd 5, dvs förbättring)
- Rädd för personer i egna bostadsområdet (gul)
- Boende skulle ej agera vid slagsmål (gul)

Mörkrött (problemindex 5)

- Skadegörelse (röd 4)
- Narkotikapåverkade personer utomhus (mörkröd 5 men förbättring)
- Bostäder tillhåll för narkotikamissbrukare (röd 4)
- Ungdomsgäng bråkar och stör ordningen (röd 4)
- Buskörning mopeder mc (grön 2)
- Trygg/otrygg ute ensam sen kväll (röd 4)

9.4 Lönsboda

166 svar.

Problemindex 2,08 (2,51).

Gult (problemindex 3)

- Bostäder tillhåll för alkoholmissbrukare (mörkröd 5 dvs större förbättring).

- Bostäder tillhåll för narkotikamissbrukare (gul men förbättrad).
- Buskörning mopeder, mc (röd 4)
- Bilar kör för fort (grön 2)
- Oro för inbrott i förråd (grön 2)
- Trygg ute ensam sen kväll (röd 4 dvs förbättring).
- Boende skulle ej agera vid slagsmål (exakt lika som förra året)

9.5 Osby övrigt (landsbygd)

Svar 174.

Problemindex 1.81 (1,70)

Rött

- Oro för inbrott i förråd (mörkrött 5 dvs förbättring)

Gult

- Oro för inbrott i bostaden (röd 4 dvs förbättring)
- Bostäder tillhåll för narkotikamissbrukare (grön 2).

10 Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2022

NTU är en årligen återkommande brottsoffer- och trygghetsundersökning från Brå. Framst fokuserar undersökningen på självrapporterad utsatthet för brott, känsla av otrygghet och oro för brott samt förtroende för rättsväsendet. Populationen som undersöks är den svenska befolkningen (16–84 år). Urvalet är stratifierat obundet slumpmässigt. Andel i svaren anges i procent.

10.1 Osby kommun 2022

Antal individer som medverkade i NTU

2017–2018: 335

2019–2020: 263

2021–2022: 262

Självrapporterad utsatthet för brott mot enskild person:

20,6 %, konstant minskning sedan 2016 då siffran var 25,1 %.

Oro för brottsligheten i samhället NTU 2017–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som oroar sig mycket/ganska ofta.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro brottslighet	Oro brottslighet	Oro brottslighet
Osby	54	52	57

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro brottslighet	Oro brottslighet	Oro brottslighet
Skåne län	48	49	46
Hela landet	42	45	46

Oro för att utsättas för personrån, enligt NTU 2017–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som oroar sig mycket/ganska ofta.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro personrån	Oro personrån	Oro personrån
Osby	18	17	23

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022

	Oro personrån	Oro personrån	Oro personrån
Skåne län	22	23	19
Hela landet	16	18	15

Oro för att utsättas för bostadsinbrott, enligt NTU 2017–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som oroar sig mycket/ganska ofta.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro bostadsinbrott	Oro bostadsinbrott	Oro bostadsinbrott
Osby	41	36	37

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro bostadsinbrott	Oro bostadsinbrott	Oro bostadsinbrott
Skåne län	33	32	27
Hela landet	28	27	23

Oro för att utsättas för våldtäkt/sexuella angrepp, enligt NTU 2017–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som oroar sig mycket/ganska ofta.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro våldtäkt/sexuella angrepp	Oro våldtäkt/sexuella angrepp	Oro våldtäkt/sexuella angrepp
Osby	10	10	12

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro våldtäkt/sexuella angrepp	Oro våldtäkt/sexuella angrepp	Oro våldtäkt/sexuella angrepp
Skåne län	13	13	11
Hela landet	12	12	11

Otrygghet vid utevistelse sent på kvällen i det egna bostadsområdet, enligt NTU 2007–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som känner sig mycket/ganska otrygga samt de som avstår från att gå ut på grund av otrygghet.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Otrygg gå ut på kvällen	Otrygg gå ut på kvällen	Otrygg gå ut på kvällen
Osby	32	34	44

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Otrygg gå ut på kvällen	Otrygg gå ut på kvällen	Otrygg gå ut på kvällen
Skåne län	34	34	31
Hela landet	28	29	27

Valt en annan väg eller ett annat färdssätt på grund av oro för att utsättas för brott, enligt NTU 2007–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som mycket/ganska ofta har gjort detta.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Annan väg/färdssätt	Annan väg/färdssätt	Annan väg/färdssätt
Osby	23	23	28

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Annan väg/färdssätt	Annan väg/färdssätt	Annan väg/färdssätt
Skåne län	29	31	27
Hela landet	23	25	24

Avstått från någon aktivitet på grund av oro för att utsättas för brott, enligt NTU 2007–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som mycket/ganska ofta har gjort detta.

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Avstått aktivitet	Avstått aktivitet	Avstått aktivitet
Osby	16	14	17

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Avstått aktivitet	Avstått aktivitet	Avstått aktivitet
Skåne län	16	17	15
Hela landet	12	14	12

Problem i stor utsträckning med gäng som uppehåller sig i det egna bostadsområdet, enligt NTU 2017–2022. Andel (%) i befolkningen (16–84 år).

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Gäng i området	Gäng i området	Gäng i området
Osby	9	9	9

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Gäng i området	Gäng i området	Gäng i området
Skåne län	10	10	8
Hela landet	7	8	7

**Oro för att utsättas för personrån, enligt NTU 2017–2022.
Andel (%) i befolkningen (16–84 år) som oroar sig
mycket/ganska ofta.**

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro personrån	Oro personrån	Oro personrån
Osby	18	17	23

	Två år sammanslagna		
	2017/2018	2019/2020	2021/2022
	Oro personrån	Oro personrån	Oro personrån
Skåne län	22	23	19
Hela landet	16	18	15

11 Statistik anmälda brott

Antal begångna brott och antalet anmälda brott är två skilda saker. Långt ifrån alla brott anmäls och när man tolkar brottsstatistik är det viktigt att vara medveten om mörkertalet. Vissa brottstyper för med sig högre anmälningsbenägenhet än andra, som exempelvis inbrott och stöld där försäkringsbolag kräver att det finns en polisanmälan.

Mörkertalet är desto större vad gäller integritetskränkande brott. När det handlar om brott utan brottsoffer, som till exempel narkotikabrott, är det endast en bråkdel som anmäls (antalet speglar oftast polisens arbetsinsats), vilket gör att det är viktigt att använda även andra källor för att få en överblick över brottsutvecklingen (Brå).

Statistiken nedan är hämtad från Brottsförebyggande rådets (Brå) databas. Denna statistik över anmälda brott redovisas efter anmälningsdatum och inte brottsdatum, vilket är viktigt att ha i åtanke. Brå tar som exempel att om någon anmäler att en person blivit misshandlad av sin partner under flera års tid så kommer alla de brotten att redovisas under ett enda år i statistiken. Ett annat exempel gällande offentlig miljö är att om flera fall av misshandel anmäls i ett ärende så kan det ge stort utslag i statistiken, framför allt på en mindre ort, och siffrorna ger då sken av att våldet ökat, vilket inte behöver vara sant.

Statistiken nedan redovisas på kommunnivå dels med totalt antal, dels per 100 000 invånare för att kunna använda i jämförelsesyfte.

11.1 Totalt antal anmälda brott

Osby kommun

2021: 1138 brott, 8599 brott/100 000 invånare

2022: 1314 brott, 9914 brott/100 000 invånare

2023: 1446 brott, 10 923 brott/100 000 invånare.

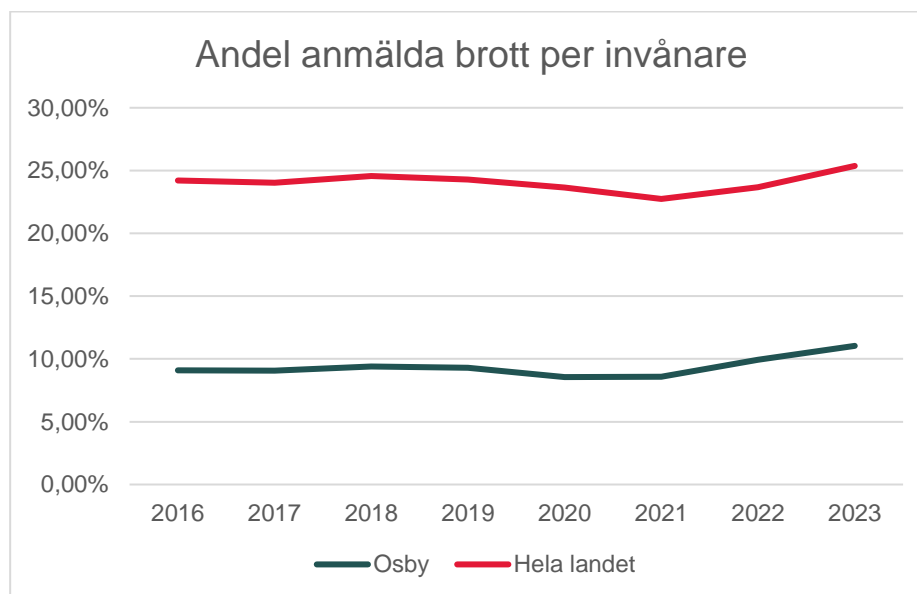
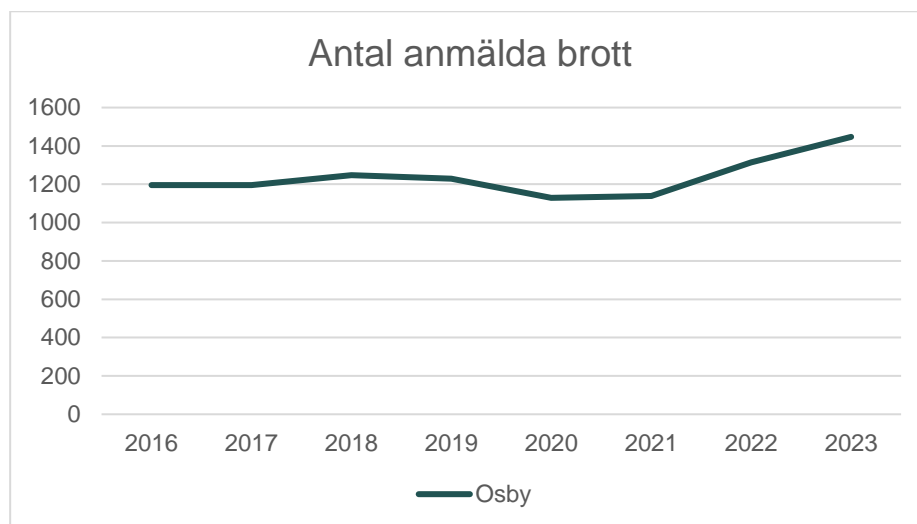
Hela Sverige

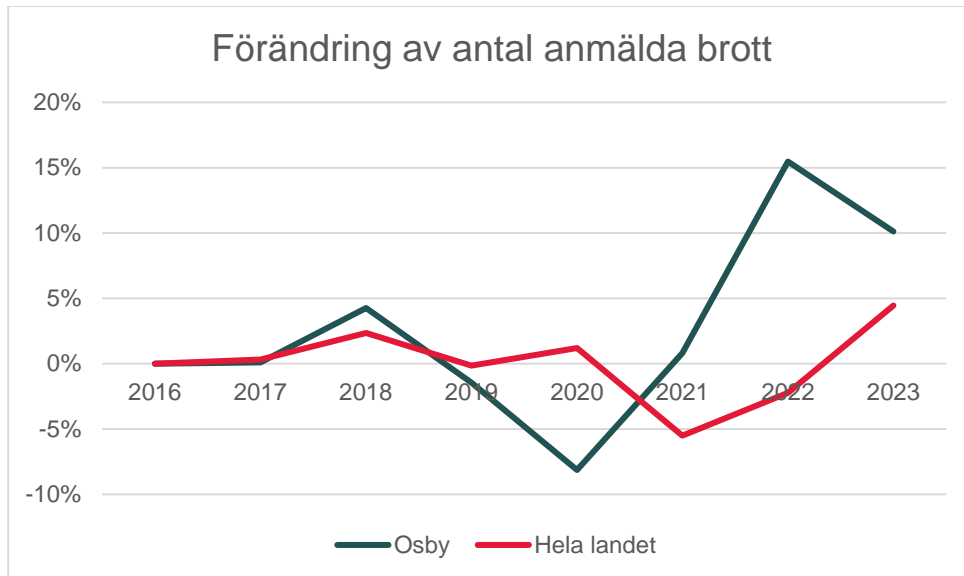
2021: 1 480 557 brott, 14 215 brott/100 000 invånare

2022: 1 447 470 brott, 13 803 brott/100 000 invånare

2023: 1 500 639 brott, 14 263 brott/100 000 invånare.

Slutsats blir att antalet anmälda brott i Osby kommun har ökat sedan 2021.

12 Brottstyper

12.1 Brott mot narkotikastrafflagen

Osby kommun

2021: 57 brott, 431 brott/100 000 invånare

2022: 45 brott, 340 brott/100 000 invånare

2023: 72 brott, 544 brott/100 000 invånare.

Hela Sverige:

2021: 118 105 brott, 1134 brott/100 000 invånare

2022: 113 475 brott, 1082 brott/100 000 invånare

2023: 111 196 brott, 1057 brott/100 000 invånare

Under 2023 ses en markant ökning av antalet anmälda narkotikabrott. Men som anges under avsnittet om EST:s årssammanfattning så hade polisen under sommarmånaderna en högre närvaro i Osby tätort med anledning av en pågående kriminell konflikt. Detta resulterade i ett högre antal anmälda brott mot just narkotikastrafflagen.

12.2 Skadegörelsebrott

Osby kommun

2021: 156 brott, 1179 brott/100 000 invånare

2022: 162 brott, 1222 brott/100 000 invånare

2023: 230 brott, 1737 brott/100 000 invånare.

Hela Sverige

2021: 221 039 brott, 2 122 brott/100 000 invånare

2022: 211 366 brott, 2 016 brott/100 000 invånare

2023: 218 768 brott, 2 076 brott/100 000 invånare.

Att de anmälda skadegörelsebrotten i Osby kommun, efter att ha legat stabilt under 2021 och 2022, ökade under 2023 är ingen överraskning. Under första halvan av 2023 drabbades i huvudsak Osby tätort av omfattande skadegörelse mot både det allmänna och privata. Dessutom har kommunens driftsenhet

under 2023 arbetat med att all skadegörelse som upptäcks ska polisanmälas, vilket också kan ha bidragit till en ökad anmälningsbenägenhet. Det är alltså inte helt klarlagt att antalet brott har ökat lika mycket som statistiken visar.

12.3 Våldsbrott

Misshandel (inklusive grov)

Osby kommun

2021: 84 brott, 635 brott/100 000 invånare

2022: 82, 619 brott/100 000 invånare

2023: 70 brott, 529 brott/100 000 invånare.

Hela Sverige

2021: 82 391 brott, 791 brott/100 000 invånare

2022: 84 011 brott, 801 brott/100 000 invånare

2023: 85 599 brott, 814 brott/100 000 invånare

Våldtäkt (inklusive grov)

Osby kommun

2021: 10 brott, 76 brott/100 000 invånare

2022: 6 brott, 45 brott/100 000 invånare

2023: 7 brott, 53 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 9 668 brott, 93 brott/100 000 invånare

2022: 9 368 brott, 89 brott/100 000 invånare

2023: 9 294 brott, 88 brott/100 000 invånare

Sexuellt ofredande

2021: 4 brott, 30 brott/100 000 invånare

2022: 7 brott, 53 brott/100 000 invånare

2023: 8 brott, 61 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 11 348 brott, 109 brott/100 000 invånare

2022: 10 181 brott, 97 brott/100 000 invånare

2023: 9 596 brott, 91 brott/100 000 invånare

Det finns inga anmälningar i Osby kommun om oaktsam våldtäkt eller oaktsamt sexuellt övergrepp under de tre senaste åren och vad gäller sexuellt övergrepp är antal anmälningar 0, förutom år 2023 då 1 brott anmäldes. För sexuellt tvång finns 1 brott anmält år 2021 och 1 brott 2023, inget år 2022.

12.4 Brott mot frihet och frid genom närstående genom parrelation, släktskap/familj

Inga anmälningar avseende grov fridskränkning (mot man/kvinna/barn), olaga tvång eller hedersförtryck. Vad gäller misshandel är det svårt att söka fram statistik då uppgiften inte finns i Brås databas när det gäller brott av närstående.

Olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre genom släktskap/familj

Osby kommun

2021: 5 brott, 38 brott/100 000 invånare

2022: 3 brott, 23 brott/100 000 invånare

2023: 2 brott, 15 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 2 225 brott, 21 brott/100 000 invånare

2022: 2 140 brott, 20 brott/100 000 invånare

2023: 2 112 brott, 20 brott/100 000 invånare

Olaga hot mot kvinna 18 år eller äldre närstående genom parrelation

Osby kommun

2021: 12 brott, 91 brott/100 000 invånare

2022: 2 brott, 15 brott/100 000 invånare

2023: 8 brott, 61 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 8 100 brott, 78 brott/100 000 invånare

2022: 7 503 brott, 72 brott/100 000 invånare

2023: 7 443 brott, 71 brott/100 000 invånare

Olaga hot mot man 18 år eller äldre närstående genom släktskap/familj

Osby kommun

2021: 3 brott, 23 brott/100 000 invånare

2022: 3 brott, 23 brott/100 000 invånare

2023: 2 brott, 15 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 1 527 brott, 15 brott/100 000 invånare

2022: 1 476 brott, 14 brott/100 000 invånare

2023: 1 541 brott, 15 brott/100 000 invånare

Olaga hot mot man 18 år eller äldre närstående genom parrelation

Osby kommun

2021: 3 brott, 23 brott/100 000 invånare

2022: 1 brott, 8 brott/100 000 invånare

2023: 0 brott

Hela Sverige

2021: 1 240 brott, 15 brott/100 000 invånare

2022: 1 055 brott, 14 brott/100 000 invånare

2023: 1 091 brott, 15 brott/100 000 invånare

Grov kvinnofridskränkning

Osby kommun

2021 0 brott

2022 1 brott, 8 brott/100 000 invånare

2023 1 brott, 8 brott /100 000 invånare

Hela landet

2021: 1 391 brott, 13 brott/100 000 invånare

2022: 1 245 brott, 12 brott/100 000 invånare

2023: 1 137 brott, 11 brott/100 000 invånare

Det är för få anmälda brott av denna brottstyp för att kunna dra slutsatser, även sett till hela landet så ligger brotten på ungefär samma nivå sett till antal brott per 100 000 invånare.

Rån (inklusive grovt)

Osby kommun

2021: 10 brott, 76 brott/100 000 invånare

2022: 7 brott, 53 brott/100 000 invånare

2023: 5 brott, 38 brott/100 000 invånare.

Hela Sverige

2021: 7301 brott, 70 brott/100 000 invånare

2022: 6483 brott, 62 brott/100 000 invånare

2023: 6401 brott, 61 brott/100 000 invånare

Osby följer i stort sett rikets nedåtgående trend, men har en större minskning från 2022 till 2023.

Även om det handlar om anmälda brott och det därmed kan finnas ett mörkertal för våld i offentlig miljö så finns det en tydlig trend med sjunkande anmälningssiffor för de senaste tre åren.

12.5 Stöld- och tillgreppsbrott**Inbrottsstöld:**

I urvalet ingår inte bostad som villa och lägenhet utan är övriga inbrott, såsom mot butiker, kontor, skolor, källare, vind, fritidshus och liknande.

Osby kommun

2021: 86 brott, 650 brott/100 000 invånare

2022: 143 brott, 1079 brott/100 000 invånare

2023: 138 brott, 1042 brott/100 000 invånare.

Hela Sverige

2021: 72 884 brott, 700 brott/100 000 invånare

2022: 69 220 brott, 660 brott/100 000 invånare

2023: 69 705 brott, 662 brott/100 000 invånare

Inbrottsstöld i villa och radhus, fullbordat

Osby kommun

2021: 8 brott, 60 brott/100 000 invånare

2022: 19 brott, 143 brott/100 000 invånare

2023: 13 brott, 98 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 4893 brott, 47 brott/100 000 invånare

2022: 4417 brott, 42 brott/100 000 invånare

2023: 4285 brott, 41 brott/100 000 invånare

Inbrottsstöld lägenhet, fullbordat

Osby kommun

2021: 1 brott, 8 brott/100 000 invånare

2022: 11 brott, 83 brott/100 000 invånare

2023: 5 brott, 38 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 4 242 brott, 41 brott/100 000 invånare

2022: 3 476 brott, 33 brott/100 000 invånare

2023: 3 582 brott, 34 brott/100 000 invånare

Övrig stöld

Osby kommun

2021: 170 brott, 1 285 brott/100 000 invånare

2022: 243 brott, 1 833 brott/100 000 invånare

2023: 135 brott, 1 020 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 202 479 brott, 1 944 brott/100 000 invånare

2022: 212 039 brott, 2 022 brott/100 000 invånare

2023: 206 077 brott, 1 959 brott/100 000 invånare

Tillgrepp av motordrivet forskaffningsmedel

Osby kommun

2021: 13 brott, 98 brott/100 000 invånare

2022: 19 brott, 143 brott/100 000 invånare

2023: 23 brott, 174 brott/100 000 invånare.

Tillgrepp av cykel

Osby kommun

2021: 20 brott, 151 brott/100 000 invånare

2022: 40 brott, 302 brott/100 000 invånare

2023: 37 brott, 281 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 64 974 brott, 624 brott/100 000 invånare

2022: 62 697 brott, 598 brott/100 000 invånare

2023: 57 765 brott, 548 brott/100 000 invånare

Tillgrepp av elcykel

Osby kommun

2021: 2 brott, 15 brott/100 000 invånare

2022: 7 brott, 53 brott/100 000 invånare

2023: 8 brott, 61 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 12 380 brott, 119 brott/100 000 invånare

2022: 14 837 brott, 141 brott/100 000 invånare

2023: 14 719 brott, 140 brott/100 000 invånare

Tillgrepp av annan cykel än elcykel (exempelvis elscooter och liknande)

Osby kommun

2021: 18 brott, 136 brott/100 000 invånare

2022: 33 brott, 249 brott/100 000 invånare

2023: 29 brott, 220 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 52 594 brott, 505 brott/100 000 invånare

2022: 47 860 brott, 456 brott/100 000 invånare

2023: 43 046 brott, 409 brott/100 000 invånare

Vad gäller stöld av olika typer av cyklar ser trenden ganska likartad ut i Osby kommun sett till tre år. Det är oklart hur många cyklar och elscootrar av billigare modell som anmäls, med hänsyn till det ringa värdet jämfört med en elcykel, där det oftast blir ett försäkringsärende.

Bedrägeribrott

2021: 90 brott, 680 brott/100 000 invånare

2022: 156 brott, 1177 brott/100 000 invånare

2023: 241 brott, 241 brott/100 000 invånare

Hela Sverige

2021: 195 902 brott, 1 881 brott/100 000 invånare

2022: 195 929 brott, 1 868 brott/100 000 invånare

2023: 238 371 brott, 2 262 brott/100 000 invånare

Från ovanstående har ett urval gjorts för Osby kommun gällande bedrägeribrott mot äldre/funktionsnedsatta

2021: 20 brott

2022: 37 brott

2023: 49 brott

Hela Sverige

2021: 27 744 brott

2022: 36 441 brott,

2023: 41 537 brott

Trenden vad gäller bedrägerier är tydligt ökande och ökningen följer samma uppåtgående trend vad gäller att äldre och funktionsnedsatta utsätts.

13 Bränder

13.1 Antal bränder i Osby kommun

Brand i byggnad, ej bostad 2021 13 st 2022 12 st 2023 9 st	Bränder i skog och mark 2021 10 st 2022 15 st 2023 11 st
Bränder i fordon 2021, siffror saknas 2022 7 st 2023 14 st	Brand i bostad 2021 17 st 2022 12 st 2023 13 st

Bostadsbränder

Statistiken avser bränder och brandtillbud i byggnad där någon uttryckande enhet från kommunal räddningstjänst kom fram till platsen och bostadstypen var flerbostadshus, rad-/par-/kedjehus, villa eller fritidshus (MSB 2024). Enligt MSB:s statistik så har inga personer omkommit i bostadsbränder o kommunen under de här tre åren. Tittar man på alla typer av bränder så har totalt en person (vuxen) avlidit i samband med brand (2021).

13.2 Anmälda brott relaterade till brand

Skadegörelse genom brand 2021 13 st 2022 15 st 2023 14 st	Skadegörelse genom bilbrand eller brand på andra motorfordon 2021 4 st 2022 5 st 2023 3 st
Skadegörelse genom brand på annat än motorfordon 2021 9 st 2022 10 st 2023 11 st	Mordbrand inklusive grov 2021 7 st 2022 7 st 2023 2 st
Allmänfarlig vårdslöshet, vållande av brand 2021 2 st 2022 3 st 2023 6 st	

14 Polisens DAP

I samverkan med kommunens säkerhets- och beredskapsenhet har polisen genomfört en så kallad DAP (dokumentation av problembild), en problemanalys utifrån ett specifikt och avgränsat geografiskt område. För Osby kommuns del identifierades Östra Järnvägsgatan i Osby utifrån detta perspektiv.

14.1 Kartläggning och problemidentifiering

Efter genomförda områdesdokument varav ett område identifieras problem med öppna drogscener, trafik och hastighetsrelaterade problem, hög otrygghetskänsla av boende i detta område samt kopplingar av aktörer inom de kriminella nätverk som är identifierade inom LPO på specifika platser.

14.2 Orsaksanalys

Knutpunkt för kollektivtrafiken och ett tudelat centrum som knyts ihop via gångbron Jenvägen och tunnel under järnvägen. Näringsverksamheter med udda öppettider som har kopplingar till kriminella individer. Sjunkande antal näringslivsverksamheter samt att de som kvarstannar anpassar sina öppettider pga. otrygghet. Seriösa verksamheter väljer att lämna området. Området har socioekonomiska utmaningar. Avsaknad av kapabla väktare och social kontroll.

14.3 Insats/åtgärder

Riktat ”hotspot-arbete” både genom hög närvaro av båda brottsförebyggande- och ingripandegrupper samt områdespolis. Arbetet leds av yttre befäl och gruppchef men ska genomföras som ordinarie linjeverksamhet inom länspolisområde Hässleholm. Verka för mer samverkan mellan polis, kommun och näringsliv samt att fortlöpande jobba med tillsyn i samverkan. Utökning av kameraövervakning i området samt förbättring av befintliga övervakningskameror. Hastighetsdämpande åtgärder.

Mål med insats:

1. Öka tryggheten för tredje part genom resultat i trygghetsundersökning samt genom månadsvisa EST-möten med externa samverkansparter.
2. Ökad andel beslag av narkotika, vapen samt en påverkan mot den kriminella ekonomin i dessa områden och specifikt vid dessa ”hotspots”.
3. Det ska finnas en hög acceptans hos våra medarbetare att vi arbetar med en evidensbaserad metod på rätt platser. Involveringen av personal är därför av vikt för att träffa rätt.

15 Annan informationsinhämtning

15.1 Medborgardialoger och medborgarvandringar

Båda dessa dialogmöjligheter genomfördes i samverkan mellan kommun och polis,

Ungdomsdialoger och ungdomsvandringar

Under året genomfördes ungdomsdialoger i Osby och Lönsboda. Detta skedde på orternas fritidsgårdar och utifrån vad ungdomarna sa där så planerades rutterna för ungdomsvandringar, en för respektive ort.

Synpunkter i Osby: otrygga platser som ungdomarna helst undviker handlar till stor del om östra sidan av tätorten med Östra Järnvägsgatan som sticker ut. Här ligger också järnvägsstationen med tåg och bussar och ungdomarna pekar ut stationshuset, gångtunneln under spåren samt Jenvägen (gångbro) som otrygga platser där det förekommer brott som narkotikahandel, narkotikabruk, trakasserier och sexuella ofredanden men att det också uppehåller sig gäng här som skapar otrygghet. Ungdomarna pratar också om att miljön är skräpig, nedklottrad och ofräsch med lukt av urin, rök och alkohol. Man säger att det finns en rädsla för att bli rånad.

Även GC-tunneln under RV 15 nämns som en plats där ungdomsgäng uppehåller sig och att drogförsäljning förekommer.

Synpunkter i Lönsboda:

Ungdomarna pratar mycket om dålig/trasig belysning i centrala Lönsboda. De nämner också ett bostadsområde med närliggande lekplats som upplevs otryggt och att det finns problematik med klotter och nedskräpning här. - Ollonskogen. Scenen förstörd, uppfattningen är att den inte verkar användas till evenemang. Klotter på platsen.

Kommunförrådet/brandstationen samt Skogsgårdens förskola: samling för A-traktorer och det skräpas ner. Busstationen: upplevs lukta illa och att vuxna alkoholmissbrukare uppehåller sig här. Nedskräpning med bland annat burkar. Toaletten bredvid busstationen upplevs som smutsig.

15.2 Medborgarvandring Osby

I slutet av 2023 genomfördes också en medborgarvandring i centrala Osby. Området valdes ut efter att resultaten från polisens trygghetsmätning tolkats. Synpunkter under denna vandring handlade främst om fd industrilokaler som utsätts för vandalisering men även flera platser där framför allt bilar upplevs köra för fort och att det är bristande belysning vid flera vägar, tunnlar och platser som upplevs vara tillhåll.

Östra Järnvägsgatan pekas ut i sin helhet som en otrygg plats.

Medborgardialog Osby

I september 2023 genomförde polis och kommun en medborgardialog i Osby tätort med fokus på trygghet och dialogen innehöll fyra frågeställningar:

Vad gör att du känner dig trygg?

Överlag trygg känsla, lugnt och skönt, känner sig inte påverkad av det stök som skett under våren, uppsatta kameror, polisnärvaro, kan ta hand om sig själv,

känner folk (förekommer i flera svar), men anpassar sig genom tidpunkter, områden, och undvika gå förbi klungor av personer. Att man ser poliser i större utsträckning.

Vad gör att du känner dig otrygg?

Lösa hundar (ofta kamphundstyp).

Trafik: fortkörning av motorfordon i tätort, beteendeproblematik hos cyklister, kanske delvis beroende på utformning av GC-väg.

Smällare. Skottlossning. Nedskräpning. Ungdomar som samlas många på ett ställe, tuff stämning bland dessa kvällstid.

Aktiviteten runt järnvägsstationen.

Vad kan Osby kommun göra?

Belysning (mer belysning och reparera trasig).

Röja växtlighet.

Fler aktiviteter för ungdomar, förutom sport.

Farthinder

Fler personer ute, förutom poliser och organiserade trygghetsvandrare.

Mer trygghetsvandring/nattvandring.

Åtgärda nedskräpning och klotter.

Fler övervakningskameror.

Vad kan polisen göra?

Ökad närvaro, även till fots.

Hastighetskontroll.

Ökad närvaro i skolan, även spontant.

Polisstation.

Vad kan du/andra kommuninvånare göra?

Civilkurage, våga säga ifrån.

Ringa polisen.

Inte bara prata negativt/skriva negativt på sociala medier.

Prata med ungdomar. Hälsa.

Röra sig ute mer. Få fler att engagera sig i nattvandring.

Själv göra rätt, enligt lagen.

15.3 PRAO-elever

Elever från högstadieskolor i Osby och Lönsboda har under sin PRAO-vecka i kommunhuset fått i uppdrag att identifiera en plats som de anser är otrygg, bedöma vilka faktorer som gör platsen otrygg och därefter komma med förslag på åtgärder. Utifrån fyra olika presentationer av dessa elever så identifieras följande problemområden

- 1) Järnvägsstationen i Osby
- 2) Östra Järnvägsgatan (i sin helhet) i Osby
- 3) ESSO-parken (parkområde med lekplats) i Lönsboda
- 4) Sjöängen i Osby

Järnvägsstationen problem: skadegörelse, alkoholbruk, försäljning av vapes och cigaretter till minderåriga, sexuellt ofredande mot minderåriga, ”gänghäng”, dåligt rykte generellt, narkotikabruk/försäljning, ofräsch inne- och utemiljö, buskage som skymmer sikten vid nergång till tunneln och dålig belysning i parken mittemot.

Förslag på åtgärder: ordningsvakter/väktare, kartlägga när den ”dåliga aktiviteten” främst förekommer, renovera/fräscha upp och förbättra belysningen i området.

Östra Järnvägsgatan problem: känslan är att det inträffar mycket brott, bland annat skadegörelse, ungdomsgäng, äldre män som dricker alkohol och blir berusade, miljön är mörk och ”sunkig” med eftersatta byggnader och många butiker har valt att lämna gatan och därför rör sig mindre antal människor här. Känslan är att de som främst begår brott är ungdomar och att fönster, förfallna byggnader och barn primärt riskerar att bli brottsoffer/brottsobjekt.

Förslag på åtgärder: fräscha upp byggnaderna och miljön, plantera träd och blommor och installera fler gatlampor.

ESSO-parken problem: brottslighet, ”kamphundar” rastas lösa, klotter, nedskräpning, våldsbrott, otrevliga människor, gäng, narkotika. Ingen i området vågar gå till polisen om det skulle hända något.

Förslag på åtgärder: övervakningskameror, gallra skogen framför parken så att sikten blir bättre, tvätta bort klotter och städa upp skräp, skyltar om att hundar inte får gå lösa, fler lampor, fler events i området och inte alltid bara lägga det i centrum av Lönsboda, fler rökfria områden.

Sjöängen problem: upplevs otryggt då personer som beskrivs som ”skumma” rör sig här och inte låter ungdomarna vara i fred. Här finns också ”gänghäng” och personer som dricker alkohol. Skateparken drabbas också av att fordon buskör på grusplanen och det då sprätter upp grus, vilket omöjliggör skateboardåkandet. Ungdomarna menar att skateparken blir ganska öde eftersom man hellre väljer andra skateparker i närliggande kommuner på grund av ovan problematik. Stöldrisken av tillhörigheter upplevs som hög. Problemet upplevs störst på kvällar och särskilt på helger och lov.

Förslag på åtgärder: förbättra/bygg ut skateparken för att locka fler att använda den. Ersätt eller planera om fotbollsplanen, som idag är placerad så att bollar riskerar att hamna i sjön. Dessa förslag kan locka fler personer att använda ytan, därmed minskar risken för brott och platsen känns tryggare.

16 Sammanfattning

Anmälningar om skadegörelsebrott ökade under 2023, även om detta även delvis kan bero på ökad anmälningsbenägenhet så drabbades centrala Osby av en skadegörelsevåg under våren 2023.

I början av sommaren 2023 skedde två stycken skottlossningar i Osby tätort, i en kriminell konflikt som av polisen beskrivs som kommunöverskridande. Polisen ökade sin närvaro med anledning av skadegörelserna och konflikten och detta resulterade bland annat i en ökning av antalet anmälda narkotikabrott, det går alltså inte att säga att antalet narkotikabrott ökade utan resultatet beror troligen på ett ökat antal kontroller från polisens sida.

Våldsbrotten sjönk i stort sett under 2023 och bostadsinbrotten likaså.

Bedrägeribrott, och då särskilt där äldre/funktionsnedsatta utgör brottsoffren, visar på en uppåtstigande kurva. Detta arbetas vidare med från EST:s sida.

Brottet olaga hot mot kvinna äldre än 18, från närstående genom parrelation, visar en ökning från 2022 men en minskning jämfört med 2021. Stöldbrottsanmälningar har över lag minskat, dock visar stöld av elcykel och motordrivet fordon en svag ökning.

Det är främst centrala Osby som utmärker sig vid en kartläggning av brottslighet och upplevd otrygghet, i synnerhet den långa Östra Järnvägsgatan som även innefattar Centralparken och stationsområdet med tunnel och gångbro, den så kallade Jenvägen. Brotts typerna är bland annat flera rån, även grovt, misshandelsbrott, bilbränder, cykelstölder, olika typer av narkotikabrott, stöld och skadegörelsebrott såsom bränder, klotter och omfattande och upprepad glaskross, men även trafikstörningar och ordningsstörningar som bråk och fylleri.

Det är inte relevant att enbart använda sig enbart ut av brottsstatistik vad gäller anmälda narkotikabrott för att påvisa om den typen av brottslighet sker på platsen, detta med anledning av att personer kan gripas på andra adresser än just Östra Järnvägsgatan och på att antalet anmälningar till stor del beror på polisens arbetsinsats.

Östra Järnvägsgatan pekas också ut i medborgardialoger, medborgarvandringar och av PRAO-elever som en otrygg plats och även i polisens trygghetsmätning har problemindeks ökat i Osby tätort vad gäller om medborgarna avstår kollektivtrafik eller inte.

Polisens DAP visar också på ovanstående belastning.

Vad har gjorts i området?

Belysning har bytts ut, övervakningskameror har satts upp (både från kommunalt och polisiärt håll), buskage har klippts ned och bevakning har utökats och förändrats när problembilden skiftar. Polisen har i perioder haft markant ökad närvaro, både civilt och uniformerat.

Osby kommun har bibliotek på gatan och det kommunala bostadsbolaget Osbybostäder har förlagt sitt kontor hit. I båda fallen är verksamheterna inte öppna kvällstid.

Ur ett socioekonomiskt perspektiv så ligger Östra Järnvägsgatan i sin helhet inom det område som i Boverkets segregationsbarometer kategoriseras som område med socioekonomiska utmaningar (Boverket 2021).

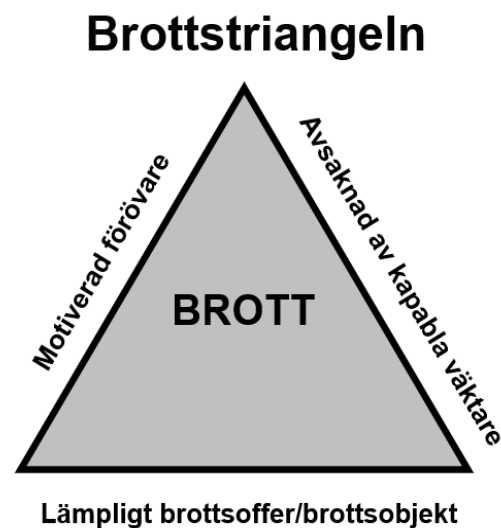
Brottsligheten upplevs ha sjunkit efter 2023, dvs risken att utsättas för brott är inte hög, men otrygghetskänslan är fortfarande påtaglig och det är med anledning av detta som Östra Järnvägsgatan i Osby tätort kommer att bli fokus för analys och åtgärder enligt denna lägesbild.

17 Analys

Analys av problematiken sker ur ett situationellt perspektiv och Brå förklarar detta som att kartlägga de orsaker i situationen som kan bidra till att ett brott begås. Vad gäller Östra Järnvägsgatan kommer brottstriangeln att utgöra analysverktyget.

Brottstriangeln utgår från utgår från rutinaktivitetsteorin och beskriver tre förutsättningar som påverkar om brott kan komma att begås: motiverad gärningsperson, lämpligt brottsoffer och avsaknad av kapabla väktare (Brå 2024).

Brottstriangeln fungerar som så att om en av sidorna tas bort så uppstår inte brott. Avsaknad av kapabla väktare kan också beskrivas som frånvaro av formell och informell kontroll.

Vilka brottstyper som förekommer på Östra Järnvägsgatan anges ovan i sammanfattningen.

Vilka utsätts för brott här? Näringsidkare, kommunala byggnader och installationer, allmänhetens egendom som motorfordon och cyklar och i viss mån allmänheten även om brott mot enskild person inte är förekommande i hög grad. Den som är brottsoffer i ett fall kan i vissa fall utgöra gärningsperson i en annan anmälan.

Avsaknad av kapabla väktare bedöms vara en stor bidragande faktor i den upplevda otryggheten i området.

Osby centrum delades på 1990-talet i två delar: östra och västra sidan, när järnvägsövergången mitt i byn stängdes på grund av att snabbtåg skulle trafikera sträckan. Detta har haft påverkan på trafikflödet, för den som kör motordrivet fordon blir det en markant längre väg för att ta sig från ena sidan till den andra och för den som har cykel och liknande är hänvisade till Jenvägen och dess två hissar.

Invånare undviker området, särskilt kvällstid och när det är mörkt. Eftersom flera lokaler står tomma eller har begränsade öppettider så finns det inte social kontroll utifrån öppna affärs- och fritidsverksamheter.

Området har därmed blivit en tom plats, vilket har gett utrymme för negativa krafter att dominera i området, se brottstriangelns sida ”motiverad förövare”. Även ordningsstörningar, som fylleri, förekommer i området, bland annat då vuxna missbrukare uppehåller sig på bänkar utomhus samt i stationsbyggnadens väntsal. Slitna, och i vissa hall smutsiga, miljöer samt att ryktet om den upplevda otryggheten sprids bidrar också till att folk ogärna vistas här.

I området finns också flera lämpliga brottsoffer, främst i form av objekt såsom byggnader som klottras ner, får rutor krossade och där det anläggs bränder – denna försämring av den offentliga miljön orsakar otrygghet, i enlighet med teorin om Broken Windows (Kelling och Wilson 1982). Denna teori går i korthet ut på att förebygga oordning innan beteendet blir värre eftersom ett område där den sociala kontrollen gått förlorad blir området attraktivt som en arena för kriminalitet.

Centralparken är en grön oas i början av Östra Järnvägsgatan och är uppskattad av invånare, men den erbjuder också undanskymda möjligheter för bland annat narkotikahandel.

Problematiken som beskrivs ovan riskerar också att resultera i lägre anmälningsbenägenhet och vittnesiakttagelser till polisen, vilket så blir ännu en orsak i den negativa spiralen.

18 Källor

Länsstyrelsen Trygga och goda uppväxtvillkor
Brå brottsstatistik
Protokoll medborgvandringar, medborgardialoger, ungdomsdialoger,
ungdomsvandringar
Nationella trygghetsundersökningen (NTU) 2023
Polisens Trygghetsmätning 2023
Kolada
Boverket
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Socialtjänstens statistik Osby
Sammanfattning av EST:s lägesbilder 2023
Inhämtning av PRAO-elevs presentationer (årskurs 8 och 9 från skolor i
Osby tätort och Lönsboda).
Broken Windows, Kelling och Wilson (1992)
www.osby.se

Kommunstyrelseförvaltning
Åsa Brorsson

Barnchecklista

Dnr. KS-2024-00351 1.6.0

Barnkonventionens rättigheter gäller för alla barn och unga upp till 18 års ålder. I alla beslut som direkt eller indirekt påverkar barn ska en prövning av barnets bästa göras. Det rör såväl dagliga beslut i verksamheten som politiska beslut. Denna kommungemensamma barnchecklista kan användas som ett stöd i prövningen.

Med utgångspunkt i frågan som ska utredas eller beslutas om, besvaras följande frågor:

		Ja	Nej	Motivera – oavsett svar	Kommentar
1.	Kommer beslutet på ett direkt eller indirekt sätt påverka ett enskilt barn, en grupp barn eller barn i allmänhet?	☒	☐	Ärendet är en övergripande kartläggning (lägesbild) av brottslighet och upplevd otrygghet i Osby kommun. Barn som kan omfattas är alla barn som bor eller vistas i det avgränsade området.	Om Ja , fortsätt med frågorna 2-4. Om Nej , avsluta prövningen.
2.	Har barn fått uttrycka sina åsikter?	☒	☐	Högstadiungdomar i Osby kommun har genom dialoger, trygghetsvandringar och PRAO-elevs sammanställningar bidragit till lägesbilden och föreslagit åtgärder.	Barnen behöver inte ha gett ett svar just kopplat till ärendet, utan svaren kan exempelvis hittas i enkäter eller liknande som redan existerar.
3.	Innebär åtgärden att barns och ungas bästa sätts i första rummet?	☒	☐	Ungdomar har bidragit (se ovan) och åtgärdsplanen är i förbättringssyfte.	

		Ja	Nej	Motivera – oavsett svar	Kommentar
4.	Får förslag till beslut påtagliga positiva eller negativa konsekvenser för barn och unga?	☐	☒	Klicka eller tryck här för att ange text.	Om förslag till beslut får påtagliga negativa konsekvenser, gå vidare till mallen barnkonsekvensanalys. Annars avsluta prövningen.

2024-05-14

Till:
Kommunstyrelsen

För kännedom till:
Kommunfullmäktige

Granskning av ärendeberedningsprocessen

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning vars syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess samt hantering av delegationsbeslut.

Den sammanfattande bedömningen är att kommunstyrelsen delvis säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess samt hantering av delegationsbeslut. Bedömningen görs med bakgrund av att det finns ett dokumenterat flödesschema avseende ärendeberedningsprocessen som kompletteras med mer detaljerade beskrivningar för delprocesserna. Det är positivt att det sker ett pågående arbete med att ta fram en ärendehandbok för att på så sätt samla alla styrande dokument som avser ärendeberedningsprocessen. Vidare görs bedömningen att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i ärendeberedningen.

Därtill ses det som positivt att det finns en framtagen tjänsteskrivelsemall samt att det finns en lathund som beskriver hur tjänsteskrivelser ska upprättas i ärendehanteringssystemet. Däremot görs bedömningen att den vägledning som finns vid upprättandet av tjänsteskrivelser behöver stämmas av så att dokumenten stämmer överens med varandra.

Utifrån stickprovsresultatet konstateras att samtliga delegationsbeslut har fattats av tjänstepersoner som har bemyndigats med rätten att fatta besluten samt att mallen för delegationsbeslut till stor del efterlevs. Slutligen konstateras att kommunstyrelsen har fastställt att samtliga delegationsbeslut ska anmälas men att styrelsen inte har fattat beslut om vilken information som de ska ta del av, vilket bedöms vore en fördel för den fortsatta hanteringen.

Det är positivt att kommunen har infört ny vägledning vad gäller barnkonsekvensanalyser samt genomfört utbildning därom.

De ekonomiska analyserna i de aktuella ärendena bedöms som för kortfattade och beskriver inte fullt ut vilka kostnader/effekter som ett beslut medför. I detta avseende bör kommunstyrelsen tillse att den ekonomiska analysen i tjänsteskrivelserna utvecklas samt ge tydligare vägledning för vad som ska beskrivas under rubriken finansiering för att säkerställa att ärenden belyser de ekonomiska faktorerna på ett tillräckligt sätt. Detta bedöms av revisionen som extra angeläget att åtgärda med tanke på Osby kommuns ekonomiska läge. Att beslut som påverkar kommunens ekonomi tydligt belyses avseende de ekonomiska konsekvenserna är en del i att kvalitetssäkra de beslut som tas.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Se över tjänsteskrivelsemallen och lathunden för att tillse att de stämmer överens med varandra.
- Utveckla den ekonomiska analysen i tjänsteskrivelserna samt ge tydligare vägledning för vad som ska beskrivas under rubriken finansiering.
- Tillse att ärendehandboken färdigställs.
- Fastställa formerna för anmälan av delegationsbeslut.

OSBY
KOMMUN

Revisionen

Revisorerna önskar kommunstyrelsens svar utifrån granskningens resultat och rekommendationer senast 2024-10-04. Svaret skickas till revisionens ordförande och till hanna.ericsson@se.ey.com

På uppdrag av Osby kommuns revisorer,

Agneta Malm
Revisionens ordförande

Granskning av ärendebereidningsprocessen

Osby kommun

Innehåll

1. Sammanfattning	2
2. Inledning	3
2.1. Bakgrund	3
2.2. Syfte och revisionsfrågor	3
2.3. Genomförande och avgränsning	4
2.4. Revisionskriterier	4
3. Granskningsresultat	5
3.1. Ärendeberedningsprocessen	5
3.1.1. Roller och ansvar i ärendehanteringsprocessen	6
3.1.2. Tjänsteskrivelser och beslutsunderlag	7
3.1.3. Bedömning	15
3.2. Hantering av delegationsbeslut	17
3.2.1. Stickprov delegationsbeslut	18
3.2.2. Bedömning	19
4. Slutsats	21
5. Källförteckning	22
6. Revisionskriterium	23
6.1. Kommunallagen (2017:725)	23
6.2. Förvaltningslagen (2017:900)	23
6.3. Riktlinjer för arbete med barns rättigheter	23

1. Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna genomfört en granskning vars syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess samt hantering av delegationsbeslut.

Det saknas nationella regelverk eller föreskrifter kring ärendeberedning och framtagandet av tjänsteskrivelser. Det är upp till respektive kommun och ibland även styrelse/nämnd att hitta former för hur arbetet ska fungera i den egna verksamheten. Vad gäller delegering är dess grundläggande syfte är att avlasta nämnderna främst i rutinärenden. Om nämnden vill delegera sin beslutanderätt ska den klart ange vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överläts. Kommunallagen anger att nämnderna ska besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden.

Granskningen har genomförts genom intervjuer, dokumentstudier samt stickprov. Vi har genomfört stickprov om fem tjänsteskrivelser för att granska hantering av formalia. Vidare har vi genomfört stickprov om fem delegationsbeslut för att granska hanteringen av dessa.

Vår sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen delvis säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess samt hantering av delegationsbeslut. Vi grundar vår bedömning på att det finns ett dokumenterat flödesschema avseende ärendeberedningsprocessen som kompletteras med mer detaljerade beskrivningar för delprocesserna. Vidare gör vi bedömningen att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i ärendeberedningen. Däremot bedömer vi den vägledning som finns vid upprättandet av tjänsteskrivelser behöver stämmas av så att de stämmer överens med varandra. Slutligen bedömer vi att kommunstyrelsen har fastställt att samtliga delegationsbeslut ska anmälas men att de inte har fattat beslut om vilken information som de ska ta del av vilket vi bedömer vore en fördel för den fortsatta hanteringen.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Se över tjänsteskrivsemallen och lathunden för att tillse att de stämmer överens med varandra.
- ▶ Utveckla den ekonomiska analysen i tjänsteskrivelserna samt ge tydligare vägledning för vad som ska beskrivas under rubriken finansiering.
- ▶ Tillse att ärendehandboken färdigställs.
- ▶ Fastställa formerna för anmälan av delegationsbeslut.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Det saknas nationella regelverk eller föreskrifter kring ärendebereidning och framtagandet av tjänsteskrivelser. Det är upp till respektive kommun och ibland även styrelse/nämnd att hitta former för hur arbetet ska fungera i den egna verksamheten. Vanligt förekommande är att det finns tidplaner för när tjänsteskrivelser ska vara klara för utskick inför sammanträden samt mallar för tjänsteskrivelser som anger layout, rubriker och vilka områden som ska belysas för att bedömas tillräckligt. På kanslienheten har det de senaste 1,5 åren pågått ett omfattande arbete med implementering av och utbildning i nya dokument- och ärendehanteringssystemet Ciceron.

Delegeringens grundläggande syfte är att avlasta nämnderna främst i rutinärenden. Om nämnden vill delegera sin beslutanderätt ska den klart ange vilken beslutanderätt som delegeras och till vem beslutanderätten överläts. Delegeringen kan framgå av en förteckning eller av särskilt beslut. Kommunallagen anger att nämnderna ska besluta om i vilken utsträckning beslut som har fattats med stöd av delegation ska anmälas till nämnden. Den obligatoriska anmälningsskyldigheten som tidigare gällde har därmed upphört att gälla. Delegationsbeslut som inte anmäls ska dock protokollföras särskilt om beslutet får överklagas genom laglighetsprövning. Sådana beslut ska tillkännages på den kommunala anslagstavlan.

Inom ramen för arbete med risk- och väsentlighetsanalys inför 2024 har revisorerna uppmärksammat risken att ärendebereidningen brister vilket leder till att tillräckliga och tydliga beslutsunderlag saknas. Kommunen har på kort tid fattat en rad stora beslut, med anledning av det ekonomiska läget i kommunen. Risken finns att underlagen i besluten inte på ett tillräckligt allsidigt och tydligt sätt belyst alla relevanta aspekter.

Mot bakgrund av ovanstående har de förtroendevalda revisorerna beslutat att genomföra en granskning om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig ärendebereidningsprocess samt en ändamålsenlig hantering av delegation.

2.2. Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte har varit att bedöma om kommunstyrelsen säkerställer en ändamålsenlig ärendebereidningsprocess samt hantering av delegationsbeslut.

- ▶ Är kommunstyrelsens ärendebereidningsprocess dokumenterad?
- ▶ Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i ärendebereidningen?
- ▶ Finns tydliga riktlinjer/föreskrifter för upprättandet av tjänsteskrivelser/beslutsunderlag?
- ▶ Har kommunstyrelsen fattat beslut om formerna för anmälan av delegationsbeslut?

- ▶ Finns det rutiner för dokumentation av delegationsbeslut och anmälan till styrelsen?

2.3. Genomförande och avgränsning

Granskningen har genomförts genom intervjuer, dokumentstudier samt stickprov (se avsnitt 5 för mer information). Vi har genomfört stickprov om fem tjänsteskrivelser för att granska hantering av formalia. Vidare har vi genomfört stickprov om fem delegationsbeslut för att granska hanteringen av dessa. Då kommunstyrelsen även fattar beslut inom barn- och utbildningsområdet och ärenden beredda av arbete- och välfärdsförvaltningen har stickprovet även omfattat ärenden inom dessa områden.

2.4. Revisionskriterier

Granskningens bedömningar utgår från följande revisionskriterier. För att läsa mer om revisionskriterierna, se avsnitt 6.

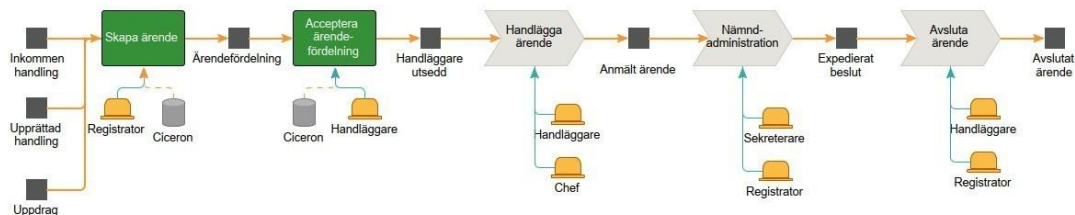
- ▶ Kommunallagen (2017:725)
- ▶ Förvaltningslagen (2017:900)
- ▶ Riktlinjer för arbete med barns rättigheter
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen

3. Granskningsresultat

3.1. Ärendebereidningsprocessen

Kanslienheten påbörjande under år 2023 arbetet med att dokumentera kommunens ärendebereidningsprocess i ett dokument som kallas för ärendeprocess. Arbetet avslutades i början av 2024. Dokumentet syftar till att beskriva flödet för att hantera, bereda och besluta ärenden i politiska organ, exempelvis nämnd eller kommunfullmäktige. Enligt uppgift har processbeskrivningen blivit färdigställd under granskningens gång och finns publicerad på kommunens intranät för samtliga medarbetare att ta del av.

Vi tog del av den dokumenterade ärendeprocessen innan den hade blivit helt färdigställd. Enligt intervjuade var den dock vid detta tillfälle i princip klar och att det endast återstod finjusteringar. Dokumentet vi har tagit del av består av ett övergripande flödesschema som kortfattat beskriver processen. Nedan finns en bild på flödesschemat som är tagen från dokumentet.

Som komplement till det övergripande flödesschemat har det tagits fram delprocesser som i större detalj beskriver utredning av ett ärende, prövning av barns rättigheter, handläggning av ärende, nämndadministration samt avslutning av ärende. Av delprocesserna framgår vad som ska göras inom ramen för respektive delprocess, vem som utför varje del samt hänvisningar till eventuella mallar som finns framtagna.

Av det övergripande flödesschemat framgår att handläggning av ärenden ska ske i ärendehanteringssystemet Ciceron. Enligt delprocessen för handläggning av ärende ska först en handläggare utses som utreder ärendet och tar fram underlag. Därefter tas ställning till huruvida det är ett delegationsbeslut eller inte. Om ärendet avser ett delegationsbeslut ska delegaten skriva delegationsbeslutet vilket sedan anmäls till möte och därefter går vidare till nämndadministration och expedierat beslut. Om ärendet inte avser ett delegationsbeslut ska istället en tjänsteskrivelse tas fram av handläggare. Tjänsteskrivelsen och tillhörande underlag skickas sedan för granskning till chef och nämndsekreterare. Efter genomförd granskning verkställs¹ underlag(en) och anmäls till möte av handläggare i ärendehanteringssystemet, för att slutligen gå vidare till nämndadministration och expedierat beslut.

¹ I sammanhanget innebär begreppet "verkställa" att dokumentet är låst för redigering och flyttas till en annan yta i systemet.

Utöver den framtagna ärendeprocessen framgår vid intervju att det pågår ett arbete med att ta fram en ärendehandbok. Enligt intervjuade finns en del dokumentation avseende ärendeprocessen men inte på ett sammanhängande sätt. Arbetet med att ta fram ärendehandboken påbörjades enligt uppgift under hösten 2023 och arbetet kommer att fortgå under hela 2024. Intervjuade beskriver att arbetet utgår ifrån ett tidigare upprättat utkast, att det finns delar som kan behållas, men mycket som måste revideras då utkastet bygger på en tidigare administrativ uppbyggnad som inte blev implementerad.

Enligt intervjuade fungerar ärendeprocessen generellt bra men det finns förbättringsmöjligheter. Intervjuade beskriver att det kan bli ont om tid i vissa ekonomiska uppföljningar utifrån sammanträdesplanerna. Dessa ärenden får därmed viss dispens i tidsplanen för att sammanträdesplanerna ska hållas. Med dispens menas att ärendena får lov att lämnas in till sammanträdet efter det att kallelsen gått ut. Därmed får politikerna handlingarna till sammanträdet, dock senare än normalt. Därtill menar intervjuade att vissa handläggare har svårt att inkomma med underlag i tid och att deadlines inte alltid hålls, vilket intervjuade menar försvårar granskning och kvalitetssäkring av underlag.

3.1.1. Roller och ansvar i ärendehanteringsprocessen

I tabellen nedan redogörs övergripande för roll- och ansvarsfördelning i ärendehanteringsprocessen utifrån den dokumenterade ärendeprocessen.

Roll	Ansvar/uppgift
Registrator	Skapar ärenden i Ciceron. Expedierar beslut och avslutar ärenden.
Handläggare	Accepterar ärendefördelningen och handlägger ärendet. Beroende på ärendet innefattar detta moment exempelvis att utreda sakfrågan, ta fram eventuella styrdokument, ta ställning till finansiering samt pröva barns rättigheter inför beslut. Handläggare författar sedan en tjänsteskrivelse som skickas för granskning till ansvarig chef och nämndsekreterare/kommunsekreterare. Efter att tjänsteskrivelsen har godkänts verkställer handläggaren tjänsteskrivelsen.
Chef	Granskar sakfrågan och innehållet i inkomna tjänsteskrivelser. Godkänner tjänsteskrivelsen.
Nämndsekreterare/ kommunsekreterare	Granskar formalia, språk, mallar och dylikt i inkomna tjänsteskrivelser. Godkänner tjänsteskrivelsen. Nämndadministration i form av att sammanställa och skicka ärendelistor, kallelse, protokoll.

Källa: Kommunens ärendeprocess

Enligt intervjuade är det inte många personer inblandade i varje enskilt ärende vilket gör att roll- och ansvarsfördelning upplevs som tydlig. Enligt uppgift är det totalt ett sextiotal personer som är användare i Ciceron, där majoriteten har funktionen handläggare.

Vid ärenden som ska behandlas av kommunstyrelsen eller kommunfullmäktige och som ska beredas av nämnd framgår av intervju att det är kommunsekreteraren som ansvarar för att underlag inkommer i tid. Vid ärenden som ska behandlas av nämnd är det respektive handläggare som ansvarar för att underlag inkommer i tid och nämndsekreterare ansvarar för att sammanställa underlagen.

För ärenden som bereds av facknämnderna för behandling i kommunfullmäktige uppger intervjuade att kommunstyrelsen inte gör en bedömning av om underlagen är tillräckliga. Intervjuade menar att kommunstyrelsen litar på sakkunskapen i facknämnderna. Om det exempelvis skulle saknas en barnkonsekvensanalys i ärendet är detta något som kontrolleras och åtgärdas i ett tidigare skede, redan när det går upp till nämnd. Om det vid beredning inför möte framgår att underlag saknas kan kommunstyrelsens presidium bestämma att skjuta på ärendet alternativt förmedla att saknade underlag måste inkomma. Enligt intervjuade sker det sällan att en nämnd skickar vidare ett ärende till kommunstyrelsen där styrelsen inte anser att underlagen är tillräckliga och sedan skickar tillbaka till nämnd för komplettering. Överlag menar intervjuade att underlagen bedöms vara tillräckliga.

3.1.2. Tjänsteskrivelser och beslutsunderlag

Det finns en framtagen mall för tjänsteskrivelser. Av mallen framgår vilka rubriker som ska finnas med i tjänsteskrivelsen samt beskrivningar av vad som ska finnas under respektive rubrik. Enligt mallen ska följande rubriker finnas med:

- ▶ Dokumentbeskrivning/rubrik för ärendet
- ▶ Diarienummer
- ▶ Organisationens gatuadress
- ▶ Namn
- ▶ Telefonnummer
- ▶ Beslutsinstans
- ▶ Förslag till beslut
- ▶ Beslutsmotivering
- ▶ Sammanfattning av ärendet
- ▶ Barnkonsekvensanalys
- ▶ Finansiering
- ▶ Beskrivning av ärendet
- ▶ Beslutsunderlag
- ▶ Vem beslutet ska skickas till
- ▶ Chef (namn) och titel

Mallen anger att beslutsatserna ska vara fullständiga meningar som ska kunna förstås utan att behöva läsas tillsammans med beslutsunderlag. Sammanfattningen av ärendet ska beskriva ärendet och varför det har initierats samt bör inte överstiga en tredjedels A4-sida. Om ärendet berör barn ska det hänvisas till genomförd barnkonsekvensanalys under motsvarande rubrik i mallen. Enligt mallen får rubriken finansiering tas bort i de fall den inte är relevant för ärendet.

Mallen finns i Ciceron och enligt uppgift har enbart administratörer behörighet att ändra i mallen. Enligt uppgift handläggare kan inte lägga till eller ta bort rubriker i tjänsteskrivelsemallen i Ciceron. Om handläggaren vill lyfta andra perspektiv än de som belyses i mallen ska detta läggas under rubriken beskrivning av ärendet. Enligt ärendeprocessen får rubrikerna barnkonsekvensanalys och finansiering inte tas bort, för dessa områden måste ett ställningstagande eller kommentar göras. Enligt intervjuade ska ett ställningstagande kring finansiering göras för de ärenden som kräver finansiering. Instruktionen enligt mallen vad gäller rubriken finansiering är att det ska beskrivas hur förslaget ska finansieras. Vidare anges att när det gäller

finansieringen ska förvaltningen ha samrått med kommunledningsförvaltningens ekonomiavdelning. I de ärenden där finansiering inte är aktuellt, exempelvis vid revidering av delegationsordning eller dylikt, kan rubriken enligt intervjuade med fördel tas bort för att inte belasta protokollet.

Utöver tjänsteskrivsemallen finns en framtagen lathund för tjänsteskrivelser. Lathunden beskriver hur tjänsteskrivelser ska upprättas steg för steg i Ciceron samt vem som ansvarar för respektive steg. Av lathunden framgår att rubriken beslutsmotivering inte är ett krav.

Av intervju framkom att det, utöver det som mallen anger, inte finns några kommunövergripande krav på att belysa andra perspektiv. Detta för att ärenden inte ska bli alltför omfattande textmässigt enligt intervjuade. Däremot lyfter intervjuade att det kan finnas speciallagstiftning som kräver att ytterligare perspektiv ska belysas i tjänsteskrivelserna, exempelvis inom ramen för socialtjänstlagen, alkohollagen eller miljöbalken.

Det har tagits fram en ny version av tjänsteskrivsemallen som började användas i februari 2024. Vi noterar att den nya mallen har ersatt rubriken barnkonsekvensanalys med barnrättsprövning. Det som enligt den nya mallen ska framgå av rubriken barnrättsprövning är mer omfattande än det som skulle framgå av motsvarande rubrik i den tidigare mallen. Enligt rubriken barnrättsprövning ska det, i de fall ärendet berör barn, bifogas en barnchecklista. I de fall förslag till beslut får påtagligt negativa konsekvenser för barn ska en mer omfattande barnkonsekvensanalys genomföras. Intervjuade uppger att det under februari 2024 har tagits fram mallar för barnkonsekvensanalys samt barnchecklistan, tillgängliga i Ciceron. Mallarna håller enligt uppgift på att implementeras och utbildningar avseende mallarna har genomförts i mars 2024. Utbildningarna riktade sig till alla handläggare som skriver tjänsteskrivelser, chefer som skriver och/eller godkänner tjänsteskrivelser samt nämnderna som beslutar i ärendena.

Vi har tagit del av de presentationer som visades vid utbildningstillfällena. Barnchecklistan (2024-02-20) listar fyra ja/nej-frågor som ansvarig handläggare ska svara på. I en bilaga till barnchecklistan förtydligas frågorna ytterligare som ett stöd i genomförandet. Mallen för barnkonsekvensanalys (2024-02-20) består av sju frågor med tillhörande beskrivningar av vad som ska framgå av respektive svar. Enligt uppgift fanns inga motsvarande mallar eller rutiner för arbetet med barnkonsekvensanalyser innan de nya mallarna togs fram under februari 2024. Istället har det funnits en riktlinje för arbete med barns rättigheter, beslutad av kommunfullmäktige 2019-12-09 och giltig mellan 2019-2022. Av riktlinjen framgår att den syftar till att skapa förutsättningar för ett systematiskt arbete med att stärka barns rättigheter i kommunen, bland annat genom barnkonsekvensanalyser. Vidare anges att det i alla beslut som direkt eller indirekt rör barn ska göras en skriftlig barnkonsekvensanalys. Av riktlinjen framgår ingen beskrivning av hur analysen ska göras eller vad den ska innehålla.

Vid intervju framkommer att det har genomförts en utbildning förvaltningsvis vid flera tillfällen kring upprättandet av tjänsteskrivelser när ärendehanteringssystemet

Ciceron infördes. Intervjuade beskriver därtill att det finns en utbildningsplan lagd för det första halvåret av 2024.

Utbildningarna delas upp i två typer:

- ▶ Funktionsutbildningar
- ▶ Miniutbildningar

Funktionsutbildningarna är övergripande för funktioner eller roller inom kommunen medan miniutbildningarna är kortare och avser specifika handlingar eller aktiviteter i Ciceron. Av utbildningsplanen framgår att det kommer att genomföras två miniutbildningar och två funktionsutbildningar.

- ▶ Miniutbildningarna berör bevakning samt delegationsbeslut. Utbildningen som berör bevakning riktar sig till alla Ciceron-användare och utbildningen som berör delegationsbeslut riktar sig till handläggande chefer som skriver delegationsbeslut.
- ▶ Funktionsutbildningarna riktar sig till kommunens registratorer och administratörer respektive handläggare och handläggande chefer.

Enligt intervjuade är utbildningstillfällen planerade och genomförda under första halvåret av 2024 men arbetet kommer att fortsätta på samma sätt under andra halvåret, datum för genomförande är dock inte satta ännu.

Stickprov ärenden

Inom ramen för granskningen har det genomförts stickprov om fem tjänsteskrivelser för att granska hantering av formalia. Utvalda tjänsteskrivelser har stämts av mot tjänsteskrivelsemallen för att kontrollera att samtliga delar finns med. Redovisning av stickproven presenteras i nedan tabeller.

Stickproven har stämts av mot den tjänsteskrivelsemall som var aktuell vid tidpunkten för ärendena, det vill säga mallen som beskrivs i början av avsnitt 3.1.2. Då nuvarande mallar för barnchecklista och barnkonsekvensanalys togs fram under 2024 kommer dessa inte att beaktas i stickproven.

Budgetuppföljning 2023, äskande om kompensation för volymökning

Ärendet avser ett äskande från hälsa- och omsorgsnämnden om kompensation då volymökningen innebär behov av utökade personalresurser för att säkerställa skälig levnadsnivå och god patientsäkerhet.

Kommunstyrelsen beslutar 2023-05-31 att äskandet om kompensation för volymökning inom äldreomsorgen avslås.

Ärende	Dnr: KS 2023-00288
Dokumentbeskrivning/Rubrik	Ja.
Diarienummer	Ja.

Organisationens gatuadress	Nej. Istället framgår att det avser hälsa- och omsorgsförvaltningen.
Namn	Ja.
Telefonnummer	Ja.
Beslutsinstans	Nej. Framgår istället av löptext.
Förslag till beslut	Ja. Förslag till beslut framgår i form av fullständiga meningar som kan förstås utan att behöva läsas tillsammans med beslutsunderlag.
Beslutsmotivering	Ja ² .
Sammanfattning av ärendet	Ja. Av sammanfattningen framgår vad ärendet gäller och varför ärendet har initierats. Sammanfattningen överskrider inte en tredjedels A4-sida.
Barnkonsekvensanalys	Nej. Ärendet är enligt tjänsteskrivelsen av övergripande karaktär och berör inte barn.
Finansiering	Ja. I tjänsteskrivelsen står följande: "Finansförvaltningen, verksamhet 94008 volymökning äldreomsorg/hemtjänsttimmar". Enligt uppgift betyder detta att pengar ska tas från finansförvaltningen för att finansiera volymökningen.
Beskrivning av ärendet	Nej. Ytterligare beskrivning av ärendet framgår inte ³ .
Beslutsunderlag	Ja.
Beslutet ska skickas till	Ja.
Chef	Ja.
Titel	Ja.

BUF Organisation Killebergskolan

Ärendet avser en ny organisation för skola i Killeberg i Osby kommun, då det vid en översyn visat sig att elevantalet i Killeberg minskar för varje år framöver varför förutsättningarna för att driva en ekonomisk oberoende⁴ skola i Killeberg blir allt svårare.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-10-04 att föreslå kommunfullmäktige att anta förslag till ny organisation för skola i Killeberg, Osby kommun, samt att ge

² En motivering till förslaget till beslut. Enligt uppgift används den i regel endast vid negativa/nekande beslut.

³ Det finns däremot inget krav på att denna rubrik ska finnas med i tjänsteskrivelser.

⁴ "Vid översynen av Osby kommuns skolorganisation visade det sig att elevantalet i Killeberg minskar för varje år framöver varför förutsättningarna för att driva en ekonomisk oberoendeskola i Killeberg blir allt svårare."

samhällsbyggnadsnämnden i uppdrag att projektera och tillbygga den pågående byggnationen av förskolan i Killeberg så att den även rymmer en F-3 skola, och att tillse att förskole- och skolområdet i Killeberg även fortsatt är disponerad så att en framtida byggnation av 4-6 skola är möjlig på området om andra beslut kring skolorganisationen i Killeberg fattas i framtiden.

Ärende	BUF Organisation Killebergsskolan Dnr: KS 2023-00372
Dokumentbeskrivning/Rubrik	Ja.
Diarienummer	Ja.
Organisationens gatuadress	Nej. Istället framgår att det avser barn- och utbildningsförvaltningen.
Namn	Ja.
Telefonnummer	Ja.
Beslutsinstans	Ja.
Förslag till beslut	Ja. Förslag till beslut framgår i form av fullständiga meningar som kan förstås utan att behöva läsas tillsammans med beslutsunderlag.
Beslutsmotivering	Ja.
Sammanfattning av ärendet	Ja. Av sammanfattningen framgår varför ärendet har initierats. Av sammanfattningen framgår inte vad ärendet avser. Sammanfattningen överskrider inte en tredjedels A4-sida.
Barnkonsekvensanalys	Ja. Barnkonsekvensanalys daterad 2023-09-11 finns som beslutsunderlag. I barnkonsekvensanalysen framgår följande rubriker: vilka barn berörs och hur, att berörda barns perspektiv har beaktats, vilket beslut som vore bäst för barnet samt en beskrivning. Beskrivningarna är kortfattade. I vissa fall enstaka ord. Därtill framgår en fördjupad konsekvensbeskrivning som består av två meningar kring vad forskning på området säger.
Finansiering	Enligt tjänsteskrivelsen är de ekonomiska konsekvenserna av en ny organisation av skola i Killeberg osäker. Av tjänsteskrivelsen framgår inte varifrån finansieringen ska komma. Av beslutsunderlaget Underlag beräkningar daterat 2023-09-08 framgår en övergripande analys utifrån antal födda, elevantal inför hösten 2024, antal klasser på Hasslarödsskolan samt antal turer per klass för Killebergsskolan (skolskjuts). Därutöver framgår en kortfattad kostnadsberäkning utifrån lokalbehov.
Beskrivning av ärendet	Nej. Ytterligare beskrivning av ärendet framgår inte.

Beslutsunderlag	Ja.
Beslutet ska skickas till	Ja.
Chef	Ja.
Titel	Ja.

Organisationsförändring av kultur- och fritidsverksamheten

Ärendet avser ett delegationsbeslut fattat av kommundirektören 2023-10-23 om organisationsförändring.

Av kommunstyrelsens delegationsordning framgår ett stycke som berör organisationsförändringar. Enligt detta stycke har kommundirektören, efter samråd med kommunstyrelsens presidium, delegation att fatta beslut om inrättande, indragning, ändring av tjänster och förändring av kommunstyrelseförvaltningens ledningsorganisation. Därtill har kommundirektören rätt att fatta beslut om övergripande organisationsförändringar inom andra förvaltningar *efter* godkännande av kommunstyrelsen och i samråd med berörd nämnd.

Nu aktuella beslut om organisationsförändring av kultur- och fritidsverksamheten har kommundirektören fattat *innan* kommunstyrelsens godkännande vilket inte är enlighet med formuleringen i kommunstyrelsens delegationsordning.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-11-29 att godkänna kommundirektörens delegationsbeslut att omorganisera kultur- och fritidsverksamheten, musikskolan exkluderad, genom flytt från barn- och utbildningsförvaltningen till samhällsbyggnadsförvaltningen.

Ärende	Organisationsförändring av kultur- och fritidsverksamheten Dnr: KS 2023-00653
Dokumentbeskrivning/Rubrik	Ja.
Diarienummer	Ja.
Organisationens gatuadress	Nej. Endast namn och roll framgår.
Namn	Ja.
Telefonnummer	Nej.
Beslutsinstans	Ja.
Förslag till beslut	Ja. Förslag till beslut framgår i form av fullständiga meningar som kan förstås utan att behöva läsas tillsammans med beslutsunderlag.
Beslutsmotivering	Nej.
Sammanfattning av ärendet	Ja. Av sammanfattningen framgår vad ärendet gäller. Det framgår inte en förklaring till varför ärendet initierats. Sammanfattningen överskrider inte en tredjedels A4-sida.

Barnkonsekvensanalys	Nej. Detta motiveras genom att innehåll och utbud i verksamheten inte kommer att förändras, endast dess organisatoriska tillhörighet.
Finansiering	Nej.
Beskrivning av ärendet	Nej. Ytterligare beskrivning av ärendet framgår inte.
Beslutsunderlag	Ja.
Beslutet ska skickas till	Ja.
Chef	Ja.
Titel	Ja.

Avtal räddningstjänst

Ärendet avser ett samverkansavtal för räddningssamverkan mellan Osby kommun och Hässleholms kommun. Efter utvärdering av avtalet och i dialoger kommunerna sinsemellan är den ömsesidiga uppfattningen att avtalet avslutas och att man bör fortsätta se över möjligheterna att bilda ett räddningsförbund eller annan form av samverkan.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-12-11 att föreslå kommunfullmäktige att kommundirektören och kommunstyrelsens ordförande får i uppdrag att avsluta samverkansavtalet med Hässleholms kommun den 12 december 2023 och att uppsägningen gäller från och med 31 december 2024, samt att kommundirektören får i uppdrag att under våren 2024 utreda hur Osby kommuns räddningstjänst ska organiseras från 1 januari 2025.

Ärende	Uppsägning av samverkansavtal för räddningssamverkan mellan Hässleholms och Osby kommun Dnr: KS 2023-00706
Dokumentbeskrivning/Rubrik	Ja.
Diarienummer	Ja.
Organisationens gatuadress	Nej. Istället framgår roll och e-postadress.
Namn	Ja.
Telefonnummer	Ja.
Beslutsinstans	Nej.
Förslag till beslut	Ja. Förslag till beslut framgår i form av fullständiga meningar som kan förstås utan att behöva läsas tillsammans med beslutsunderlag.
Beslutsmotivering	Nej.
Sammanfattning av ärendet	Ja. Av sammanfattningen framgår vad ärendet gäller och varför ärendet har initierats.

Barnkonsekvensanalys	Nej. Ärendet gällande räddningstjänstens organisationsform berör enligt tjänsteskrivelsen inte barn.
Finansiering	Nej.
Beskrivning av ärendet	Nej. Ytterligare beskrivning av ärendet framgår inte.
Beslutsunderlag	Ja.
Beslutet ska skickas till	Ja.
Chef	Ja.
Titel	Ja.

BUF kommunicering av beslut gällande Ishallen på fastighet OSBY 193:1 åtgärdsplan

Ärendet avser åtgärdsplan för ishallen. Miljö- och byggnadsnämnden beslutade 2023-05-15 att förelägga kultur- och fritidsförvaltningen att inkomma med en åtgärdsplan avseende åtgärdande av fukt- och mögelskador. Åtgärdsplanen skulle innefatta både kort- och långsiktiga åtgärder.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-09-06 att styrelsen tagit del av åtgärdsplanen för ishallen, fastighet OSBY 193:1, och sänder den vidare till miljö- och byggförvaltningen för vidare hantering samt att förslaget inte omfattar en långsiktig lösning för problemet med kloranisoler.

Kommunstyrelsen beslutade 2023-10-23 att styrelsen inte avser göra några långsiktiga åtgärder gällande ishallen på fastighet Osby 193:1, och därför inte inkomma med någon långsiktig åtgärdsplan till miljö- och bygg.

Ärende	BUF Kommunicering av beslut gällande Ishallen på fastighet OSBY 193:1-Åtgärdsplan (tjänsteskrivelse 2023-10-16) Dnr: KS 2023-00360	BUF Kommunicering av beslut gällande Ishallen på fastighet OSBY 193:1-Åtgärdsplan (tjänsteskrivelse 2023-07-20) Dnr: KS 2023-00360
Dokument-beskrivning /Rubrik	Ja.	Ja.
Diarienummer	Ja.	Ja.
Organisationens gatuadress	Nej. Istället framgår att det avser barn- och utbildningsförvaltningen.	Nej. Istället framgår att det avser barn- och utbildningsförvaltningen.
Namn	Ja.	Ja.
Telefonnummer	Ja.	Ja.
Beslutsinstans	Ja.	Ja.
Förslag till beslut	Ja. Förslag till beslut framgår i form av fullständiga meningar som kan förstås utan att behöva	Ja. Förslag till beslut framgår i form av fullständiga meningar som kan

	läsas tillsammans med beslutsunderlag.	förstås utan att behöva läsas tillsammans med beslutsunderlag.
Beslutsmotivering	Ja.	Nej.
Sammanfattning av ärendet	Ja. Av sammanfattning av ärendet framgår vad ärendet gäller och varför ärendet har initierats. Sammanfattningen överskrider inte en tredjedels A4-sida.	Ja. Av sammanfattning av ärendet framgår vad ärendet gäller och varför ärendet har initierats. Sammanfattningen överskrider inte en tredjedels A4-sida.
Barnkonsekvensanalys	Ja. Barnkonsekvensanalys daterad 2023-07-20 finns som beslutsunderlag. I analysen ingår följande rubriker: vilka barn berörs och hur, har berörda barns perspektiv beaktats, samt vilket beslut som vore bäst för barnet. Beskrivningarna är kortfattade. I vissa fall enstaka ord.	Ja. Barnkonsekvensanalys daterad 2023-07-20 finns som beslutsunderlag. Det är samma barnkonsekvensanalys som används som beslutsunderlag i båda tjänsteskrivelserna. I analysen ingår följande rubriker: vilka barn berörs och hur, har berörda barns perspektiv beaktats, samt vilket beslut som vore bäst för barnet. Beskrivningarna är kortfattade. I vissa fall enstaka ord.
Finansiering	Nej. Är enligt tjänsteskrivelsen inte aktuellt för ärendet.	Ja, ekonomisk beräkning daterad 2023-08-15 finns med som beslutsunderlag. Av den ekonomiska beräkningen framgår uppskattade kostnader för respektive föreslagen åtgärd. Det är inte helt tydligt hur dessa uppskattade kostnader tagits fram. Därtill finns en osäkerhet i hur stora kostnaderna blir då det uppskattade spannet för två av åtgärderna är mellan 20 tkr och 350 tkr.
Beskrivning av ärendet	Nej. Ytterligare beskrivning av ärendet framgår inte.	Ja. Under denna rubrik beskrivs de kortsiktiga och långsiktiga åtgärderna som tagits fram.
Beslutsunderlag	Ja.	Ja.
Beslutet ska skickas till	Ja.	Ja.
Chef	Ja.	Ja.
Titel	Ja.	Ja.

3.1.3. Bedömning

Det finns en dokumenterad beskrivning av ärendeberedningsprocessen som till stor del kan bedömas vara tillräcklig. Vi grundar bedömningen på det övergripande flödesschemat som kompletteras med de delprocesser som utförligare beskriver vad som ska ingå och vad som ska göras under processens olika delar. Vi ser dock positivt på att en ärendehandbok ska tas fram för att på så sätt samla alla styrande dokument som avser ärendeberedningsprocessen. Vidare bedömer vi att det finns

en tydlig roll- och ansvarsfördelning i ärendeberedningen. Bedömningen grundas på att det finns ett utpekat ansvar i ärendeprocessen som visar vilket ansvar och vilka uppgifter de olika rollerna har i processen.

Vi ser det som en fördel att det dels finns en framtagna tjänsteskrivelsemall dels finns en lathund som beskriver hur tjänsteskrivelser ska upprättas i ärendehanteringssystemet. Vi har dock noterat en diskrepans mellan tjänsteskrivelsemallen och lathunden vad gäller rubriken beslutsmotivering. Detta anser vi bör ses över och åtgärdas, även om det enligt uppgift oftast används vid nekande beslut, så att de olika vägledande dokumenten inte är motsägande. Det kan enligt oss tydligare framgå av mallen och lathunden huruvida rubriker är obligatoriska att ha kvar eller inte. Exempelvis är rubriken finansiering obligatorisk att ha med i tjänsteskrivelsen enligt ärendeprocessen medan den enligt tjänsteskrivelsemallen får tas bort. Därmed motsäger ärendeprocessen och mallen varandra.

Utifrån granskningen av ärenden kan vi konstatera att tjänsteskrivelsemallen till stor del efterföljs och att tjänsteskrivelserna innehåller den information som förväntas vid behandlingen. Vi bedömer att barnkonsekvensanalyserna samt de ekonomiska analyserna kan utvecklas i tjänsteskrivelserna. Vi anser att det är positivt att kommunen har infört ny vägledning vad gäller barnkonsekvensanalyser samt genomfört utbildning därom. De ekonomiska analyserna, i de ärenden det har varit aktuellt, är enligt oss väldigt kortfattade och beskriver inte fullt ut vilka kostnader/effekter som ett beslut medför. I detta avseende bör kommunstyrelsen tillse att den ekonomiska analysen i tjänsteskrivelserna utvecklas samt ge tydligare vägledning för vad som ska beskrivas under rubriken finansiering för att säkerställa att ärenden belyser de ekonomiska faktorerna på ett tillräckligt sätt.

Vi kan dock konstatera att hanteringen av ärendet som avser organisationsförändring av kultur- och fritidsverksamheten inte följer beslutad ordning, vilket vi bedömer är en brist. Enligt delegationsordningen har kommundirektören rätt att fatta beslut om övergripande organisationsförändringar inom andra förvaltningar *efter* godkännande av kommunstyrelsen och i samråd med berörd nämnd. I nu aktuella ärende har i stället kommundirektören fattat delegationsbeslutet *innan* kommunstyrelsens godkännande. Detta är inte i enlighet med lydelsen i kommunstyrelsens delegationsordning.

I detta sammanhang kan också konstateras en oklarhet i kommunstyrelsens beslut i detta ärende egentligen är. Av ärendets rubrik framgår att ärendet ska gälla en organisationsförändring inom kultur- och fritidsverksamheten, men av beslutet framgår att ärendet som kommunstyrelsen faktiskt beslutar om är att godkänna kommundirektörens beslut fattat på delegation. Enligt kommunallagen får en nämnd uppdra åt en anställd att besluta i nämndens ställe. Ett beslut fattat med stöd av delegation är således fattat i nämndens namn och kan inte överprövas av nämnden. Ett fattat delegationsbeslut ska således, vilket också anges i nämndens delegationsordning, endast anmälas till nämnden. Mot denna bakgrund bedömer vi att ärendet inte hanterats i enlighet med gällande delegationsordning och det finns också en otydlighet i ärendet som sådant.

3.2. Hantering av delegationsbeslut

Av kommunstyrelsens delegationsordning (2024-02-21) framgår att beslut som fattas med stöd av delegering ska anmälas till kommunstyrelsen. Syftet anges vara att tillgodose kommunstyrelsens informations- och kontrollbehov. Enligt intervjuade ska samtliga beslut, oavsett beslutstyp, anmälas till kommunstyrelsen. Av delegationsordningen framgår inte vilken typ av information kommunstyrelsen ska ha avseende fattade delegationsbeslut.

Vid intervju framkom att det finns en mall för delegationsbeslut som medarbetare kan använda sig av i de fall delegationsbeslutet inte registreras direkt i Ciceron. Av intervju framkom att det är kommunstyrelseförvaltningen som tagit fram mallen för delegationsbeslut.

Enligt mallen för delegationsbeslut ska följande uppgifter framgå:

- ▶ Enhet
- ▶ Namn och telefonnummer
- ▶ Diarienummer
- ▶ Delegationsnummer
- ▶ Sammanfattning
- ▶ Beslut
- ▶ Beslutande (digital signering)
- ▶ Bilagor
- ▶ Beslutet skickas till

Av ärendeprocessen framgår att delegat ska använda mallen för delegationsbeslut. Delegationsbeslut som registreras direkt i Ciceron anmäls till möte av handläggare. Därefter sköter nämndsekreterare och registrator efterföljande nämndadministration. Enligt intervjuade skapas en lista av fattade delegationsbeslut utifrån diarienummer, rubrik och vem som fattat beslutet. Det är denna lista kommunstyrelsen tar del av. I de fall kommunstyrelsen vill titta närmare på ett delegationsbeslut går det att få ut den fullständiga delegationsbeslutsskrivelsen från Ciceron. Detta föredras därefter vid nästkommande sammanträde, och ligger då under punkten förvaltningsinformation i protokollet. Enligt intervjuade händer det mycket sällan att kommunstyrelsen ber om en sådan fördjupning kring delegationsbeslut.

Utöver mallen finns ett par dokument som beskriver processen för delegationsbeslut. I dokumentet "Iathund - utbildning handläggare" beskrivs steg för steg hur delegationsbeslut skapas, signeras och anmäls till respektive nämnd i Ciceron. Därtill finns "Iathund för delegationsbeslut, informationspunkt och anmälningar till möte" i Ciceron. Här beskrivs dels processen för delegationsbeslut tillhörande ärende i Ciceron dels processen för uttag av delegationsbeslut som lista från ett annat system. Enligt uppgift är det främst inom socialtjänsten som delegationsbeslut registreras direkt i deras verksamhetssystem. Administratören tar månadsvis ut en lista över fattade delegationsbeslut från verksamhetssystemet.

Av intervju framgår att en kontroll avseende delegationsbeslut infördes i kommunstyrelsens internkontrollarbete under 2023. Enligt uppföljning av intern kontroll 2023 för den administrativa avdelningen har en kontroll gjorts av antal fattade delegationsbeslut mot anmälda delegationsbeslut. Kontrollen gjordes då antal fattade delegationsbeslut inte alltid stämmer överens mot antal anmälda delegationsbeslut. Intervjuade uppger att resultatet för våren inte blev så bra men att resultatet såg bättre ut för hösten. Anledningen till att resultatet inte såg lika bra ut under våren uppges vara på grund av socialtjänstens verksamhetssystem. Intervjuade beskriver att delegationslistan begärdes ut i början av respektive månad under första halvåret. Under andra halvåret begärdes delegationslistan istället ut med en månads eftersläpning vilket förbättrade resultatet. Enligt intervjuade beror detta på att handläggare vars delegationsbeslut inte hade registrerats i verksamhetssystemet direkt efter att delegationsbeslutet fattats nu hann registrera dessa vilket gjorde delegationslistan mer fullständig. Enligt uppgift ska kontrollmomentet vara kvar i kommunstyrelsens internkontrollplan framgent.

3.2.1. Stickprov delegationsbeslut

Inom ramen för granskningen har det genomförts stickprov om fem delegationsbeslut för att granska informationen som framgår. Inom ramen för stickprovet har vi tagit del av delegationsbeslutet såväl som den information som anmäldes till kommunstyrelsen för respektive beslut.

Utvalda stickprov: Delegationsbeslut

1. KS 2023-05-31 §128. Förvaltningschef arbete och välfärd. Antal delegationsbeslut: Sju.
2. KS 2023-11-29 §289. Organisationsförändringar för rektorer från och med 2024.
3. KS 2023-11-29 §289. Organisationsförändring barn- och familjeenheten.
4. KS 2023-09-06 §190. Arkivbeskrivning med arkivorganisation, revidering.
5. KS 2023-09-06 §190. Beslut om upphandling.

Av stickprovsgranskningen framgår att den information som lämnas till kommunstyrelsen avseende delegationsbeslut varierar.

Det första stickprovet (1) avser sju delegationsbeslut fattade inom arbete och välfärd. Som tidigare beskrivits i avsnitt 3.2 registreras dessa delegationsbeslut direkt i verksamhetssystemet. Från systemet exporteras listor på anmälda delegationsbeslut ut innehållande den information som kommunstyrelsen sedan tar del av. Från inkomna listor framgår att kommunstyrelsen får ta del av dokument-id, diarienummer, datum, beskrivning samt handläggare för respektive delegationsbeslut. Vi noterar däremot att listans format gör att hela beskrivningen av delegationsbeslutet inte alltid kommer med i underlaget.

I resterande stickprov (2-5) varierar informationen som kommunstyrelsen får ta del av ytterligare. I samtliga fyra fall framgår titel/rubrik för respektive delegationsbeslut. I tre av fyra fall framgår delegationsbeslutets diarienummer. Endast i ett fall framgår datum för delegationsbeslutet.

I tabellen nedan presenteras stickproven utifrån vad som ska framgå enligt mallen för delegationsbeslut. Stickproven presenteras utifrån tilldelat nummer enligt ovan.

Nr	Dokumenterat beslut finns	Framgår datum för beslut	Framgår vem som fattat beslut	Framgår vad beslutet avser	Framgår delegationsnummer	Sammanfattning av beslut	Namn-förtydligande och signering
1	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Delvis ⁵ .	Ja.	Ja.
2	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Nej men sidhänvisning görs.	Ja.	Ja.
3	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Nej ⁶ .	Ja.	Ja.
4	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.	Ja.
5	Ja.	Nej.	Ja, namn framgår. Däremot framgår inte titel.	Ja.	Ja men fel nummer ⁷ .	Ja.	Ja.

Samtliga delegationsbeslut har fattats av tjänstepersoner i enlighet med gällande delegationsordning.

3.2.2. Bedömning

Vi kan konstatera samtliga delegationsbeslut ska anmälas till kommunstyrelsen. Vidare kan vi konstatera att kommunstyrelsen inte har fattat beslut om formerna för anmälan av delegationsbeslut, vilket vi bedömer att kommunstyrelsen bör göra. Detta för att säkerställa att de tar del av den information som de finner vara nödvändig vid sin uppföljning av fattade beslut. Formerna för anmälan av delegationsbeslut varierar utifrån vilka beslut som har fattats och i vilka delar av organisationen som besluten har fattats. Anmälan av delegationsbeslut bör vara så enhetlig som systemen tillåter för att ge mottagarna möjlighet att på ett enkelt och överskådligt sätt få en uppfattning om vad besluten har omfattat.

⁵ Fyra av sju delegationsbeslut stämmer helt. För resterande tre delegationsbeslut saknas det i två fall delegationsnummer. Dessa två delegationsbeslut avser organisationsförändringar. Organisationsförändringar hanteras i löptext i delegationsordningen och har därmed inget delegationsnummer. I ett fall hänvisar delegationsbeslutet felaktigt delegationsnummer.

⁶ Delegationsbeslutet avser en organisationsförändring. Organisationsförändringar hanteras i löptext i delegationsordningen och har därmed inget delegationsnummer.

⁷ I beslutet hänvisas det inte till rätt delegationsnummer som framgår av delegationsordningen (2.1.13. Beslut om upphandling, delegerat till närmast ansvarig chef).

Utifrån stickprovsresultatet kan vi konstatera att samtliga delegationsbeslut har fattats av tjänstepersoner som har bemyndigats med rätten att fatta besluten. Därtill visar stickprovsresultatet att delegationsmallen till stor del efterlevs men att några avvikelser framkom vad gäller om delegationsnummer framgår. Avvikelsena avser beslut som hänvisar till fel delegationsnummer och beslut som det inte finns delegationsnummer att hänvisa till då informationen anges i löptext. Vi ser positivt på att det har genomförts kontroller av delegationsbeslut samt att kommunstyrelsen fortsatt ska genomföra kontroller av delegationsbeslut inom ramen för sin interna kontroll.

4. Slutsats

Vår sammanfattande bedömning är att det kommunstyrelsen delvis säkerställer en ändamålsenlig ärendeberedningsprocess samt hantering av delegationsbeslut. Vi grundar vår bedömning på att det finns ett dokumenterat flödesschema avseende ärendeberedningsprocessen som kompletteras med mer detaljerade beskrivningar för delprocesserna. Vidare gör vi bedömningen att det finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i ärendeberedningen. Däremot bedömer vi den vägledning som finns vid upprättandet av tjänsteskrivelser behöver stämmas av så att de stämmer överens med varandra. Slutligen bedömer vi att kommunstyrelsen har fastställt att samtliga delegationsbeslut ska anmälas men att de inte har fattat beslut om vilken information som de ska ta del av vilket vi bedömer vore en fördel för den fortsatta hanteringen.

Revisionsfråga	Svar
Är kommunstyrelsens ärendeberedningsprocess dokumenterad?	Ja.
Finns en tydlig roll- och ansvarsfördelning i ärendeberedningen?	Ja.
Finns tydliga riktlinjer/föreskrifter för upprättandet av tjänsteskrivelser/ beslutsunderlag?	Delvis, men de bör stämmas av så att de inte är inkonsekventa.
Har kommunstyrelsen fattat beslut om formerna för anmälan av delegationsbeslut?	Delvis. Samtliga delegationsbeslut ska anmälas men de har inte fattat beslut om vilken information de ska ta del av vid anmälan.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi kommunstyrelsen att:

- ▶ Se över tjänsteskrivelsemallen och lathunden för att tillse att de stämmer överens med varandra.
- ▶ Utveckla den ekonomiska analysen i tjänsteskrivelserna samt ge tydligare vägledning för vad som ska beskrivas under rubriken finansiering.
- ▶ Tillse att ärendehandboken färdigställs.
- ▶ Fastställa formerna för anmälan av delegationsbeslut.

Osby kommun den 14 maj 2024

Negin Nazari

EY

Amanda Abrahamsson

EY

5. Källförteckning

Intervjuade funktioner

- ▶ Kommunjurist
- ▶ Kommunsekreterare
- ▶ Administrativ chef

Analyserade dokument

- ▶ Barnchecklista
- ▶ Barnkonsekvensanalys
- ▶ Delegationsordning för kommunstyrelsen
- ▶ Delegeringsbeslut digital signering
- ▶ Handbok Ciceron
- ▶ Lathund Delegationsbeslut, informationspunkt och anmälningar till möte Ciceron
- ▶ Lathund Tjänsteskrivelse
- ▶ Lathund Utbildning handläggare
- ▶ Tjänsteskrivelse (version från 2024)
- ▶ Tjänsteskrivelse
- ▶ Uppföljning intern kontroll helår 2023 administrativa avdelningen
- ▶ Utbildningstillfällen (bild)
- ▶ Beskrivning utbildningar (bild)
- ▶ Ärendeprocessen övergripande
- ▶ Ärendeprocessen Delprocess utreda ärende
- ▶ Ärendeprocessen Delprocess pröva barns rättigheter
- ▶ Ärendeprocessen Delprocess nämndadministration
- ▶ Ärendeprocessen Delprocess handlägga ärende
- ▶ Ärendeprocessen Delprocess avsluta ärende
- ▶ Riktlinjer för arbete med barns rättigheter
- ▶ Barnrättsarbete- utbildning handläggare och chefer
- ▶ Barnrättsarbete- utbildning nämnd

6. Revisionskriterium

6.1. Kommunallagen (2017:725)

Enligt 6 kap. 37 § får en nämnd uppdra åt presidiet, ett utskott, en ledamot eller ersättare att besluta på nämndens vägnar i ett visst ärende eller grupp av ärenden. En nämnd får även uppdra åt en anställd att besluta enligt 7 kap. 5-8 §§. Dock inte i de fall som avses i 6 kap. 38 §. Enligt 6 kap. 41 § får en nämnd delegera beslutanderätt till ett utskott, som även kan ha i uppgift att bereda nämndens ärenden.

6.2. Förvaltningslagen (2017:900)

I förvaltningslagen anges att en myndighet ska se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.

6.3. Riktlinjer för arbete med barns rättigheter

Riktlinje beslutad av kommunfullmäktige 2019-10-31 och giltig mellan 2019-2022. Syftet med riktlinjen är att alla verksamheter i kommunen ska ha samma grundläggande syn på hur de beaktar barns rättigheter. Riktlinjen ska skapa förutsättningar för ett systematiskt arbete med att stärka barns rättigheter. Riktlinjen listar de metoder kommunen arbetar med för att stärka barns rättigheter 2020-2022:

- ▶ Barnkonsekvensanalys
- ▶ Kunskapsinhämtning
- ▶ Budget och verksamhetsplan
- ▶ Del av årsredovisningen
- ▶ Löpande uppföljning
- ▶ Samordningsfunktion

Därtill beskrivs att det är kommunfullmäktige genom kommunstyrelsen som är ytterst ansvarig för det övergripande arbetet med barnkonventionen i kommunen. Alla medarbetare och förvaltningar är ansvariga för att barnets bästa beaktas i beslut som direkt rör barn samt att barnperspektivet beaktas.

Reglemente för Osby kommuns nämnder Reglementet beslutades av kommunfullmäktige 2023-03-27 och reviderades senast 2023-12-11. Reglementet redogör för gemensamma regler och riktlinjer för kommunens nämnder och styrelse samt nämndspecifika reglementen. Av punkt 1.1. Nämndernas uppdrag och behörighet anges att respektive nämnds ordförande ansvarar för att tillse att ärenden som ska behandlas i nämnden är beredda samt att färdigberedda ärenden snarast behandlas i nämnden.

Enligt kommunstyrelsens specifika reglemente ska styrelsen bland annat utöva uppsikt över övriga nämnders beslut, ha hand om kommunens ärendehanteringssystem samt bereda eller yttra sig i ärenden som handläggs av

kommunfullmäktige. Därtill framgår att, om kommunfullmäktige inte beslutat något annat, kommunstyrelsen avgör hur de ärenden som kommunfullmäktige ska handlägga ska beredas. Enligt reglementet bör de ärenden som ska avgöras av kommunstyrelsen i dess helhet beredas av ett utskott/en delegation om beredning behövs. I beredningen av ärendet ska även beräknad kostnad och/eller övriga ekonomiska konsekvenser av förslaget till beslut framgå.